

Ikt. sz.: FFB-42/16-3/2023.

FFB-9/2023. sz. ülés
(FFB-22/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Fenntartható Fejlődés Bizottságának**
2023. május 31-én, szerdán, 9 órakor
az Országház Herman Ottó termében (földszint 10.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>A körforgásos gazdasággal összefüggő törvénymódosításokról szóló T/4030. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)</i>	5
<i>Dr. Nagy Márta szóbeli kiegészítése</i>	5
<i>Hozzászólások</i>	6
<i>Dr. Nagy Márta válaszai</i>	8
<i>Az állami építési beruházások rendjéről szóló T/3677. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)</i>	12
<i>Csepreghy Nándor hozzászólása</i>	12
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	17
<i>Csepreghy Nándor válaszai</i>	22
<i>Határozathozatalok</i>	27
<i>Az akkumulátorgyárak magyarországi létesítésének és bővítésének feltételeiről szóló H/3982. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)</i>	28
<i>Dr. Tóth Bertalan előterjesztése</i>	28
<i>Határozathozatal</i>	30
<i>Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2022 címmel benyújtott beszámoló elfogadásáról szóló H/4003. számú határozati javaslat (Döntés részletes vita lefolytatásáról a HHSZ 32. § (2) bekezdése alapján)</i>	30
<i>Határozathozatal</i>	30
<i>Egyebek</i>	30
<i>Az ülés berekesztése</i>	30

Napirendi javaslat

1. A körforgásos gazdasággal összefüggő törvénymódosításokról szóló törvényjavaslat (T/4030. szám)
(Kormány - energiaügyi miniszter)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Kijelölt bizottság)
2. Az állami építési beruházások rendjéről szóló törvényjavaslat (T/3677. szám)
(Kormány - építési és közlekedési miniszter)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Vitához kapcsolódó bizottság)
3. Az akkumulátorgyárak magyarországi létesítésének és bővítésének feltételeiről szóló határozati javaslat (H/3982. szám)
(Dr. Tóth Bertalan, Dr. Gurmai Zita, Dr. Harangozó Tamás, Dr. Hiller István, Dr. Molnár Zsolt, Hiszékeny Dezső, Komjáthi Imre, Kunhalmi Ágnes, Szabó Sándor, Vajda Zoltán (MSZP) képviselők)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
4. Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2022 címmel benyújtott beszámoló elfogadásáról szóló határozati javaslat (H/4003. szám)
(Igazságügyi Bizottság)
(Döntés részletes vita lefolytatásáról a HHSZ 32. § (2) bekezdése alapján)
5. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Keresztes László Lóránt (LMP), a bizottság elnöke
Bencsik János (Fidesz), a bizottság alelnöke

Dr. Turi-Kovács Béla (Fidesz), a bizottság alelnöke
Szabó Rebeka (Párbeszéd), a bizottság alelnöke
Becsó Zsolt (Fidesz)
Varga Gábor (Fidesz)
Harrach Péter (KDNP)
Orosz Anna (Momentum)

Helyettesítési megbízást adott

Zsigó Róbert (Fidesz) Bencsik Jánosnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Hatvani Szabolcs bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Nagy Márta helyettes államtitkár (Energiaügyi Minisztérium)
Csepreghy Nándor államtitkár (Építési és Közlekedési Minisztérium)
Dr. Tóth Bertalan (MSZP) országgyűlési képviselő

Megjelent

Dányi Gábor miniszteri biztos (Építési és Közlekedési Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Köszöntök mindenkit a mai bizottsági ülésen. A Fenntartható Fejlődés Bizottsága 2023. május 31-ei ülését ezennel megnyitom.

Köszöntök mindenkit, képviselőtársaimat, bizottsági tagokat, a kormány képviselőit, illetve mindenkit, aki megjelent a mai ülésen.

Megállapítom, hogy a bizottságunk határozatképes. Tájékoztatom önöket, hogy a mai ülésen Zsigó Róbertet Bencsik János képviselő úr fogja helyettesíteni.

Mai ülésünk tervezett napirendi sorát előzetesen megküldtük. Kérem tisztelt képviselőtársaimat, hogy aki támogatja a mai napirendi sort, az szavazatával jelezze! (Szavazás.) Köszönöm. Ellenpróbát kérek szépen! Ki nem támogatja? (Senki sem jelentkezik.) Úgy látom, hogy egyhangú döntéssel megszavaztuk a mai bizottsági ülésünk napirendi sorát.

A körforgásos gazdasággal összefüggő törvénymódosításokról szóló T/4030. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)

Az első napirendi pontunk a körforgásos gazdasággal összefüggő törvénymódosításokról szóló T/4030-as számú törvényjavaslat részletes vitájának kijelölt bizottságként történő lefolytatása. Köszöntöm az Energiaügyi Minisztérium részéről dr. Nagy Márta helyettes államtitkár asszonyt és munkatársait.

Megnyitom a vita első szakaszát. Itt feladatunk, hogy a törvényjavaslatnak a határozati hárszabály 41. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban meghatározott szempontok szerinti vizsgálatát elvégezzük, azaz megfelel-e az Alaptörvényből eredő követelményeknek, a jogalkotás szakmai követelményeinek, valamint a nemzetközi és európai uniós jogból eredő kötelezettségeknek, illeszkedik-e a jogrendszer egészébe. Arra kérem először is helyettes államtitkár asszonyt, hogy röviden mutassa be a törvényjavaslatot és annak indokoltságát. Öné a szó.

Dr. Nagy Márta szóbeli kiegészítése

DR. NAGY MÁRTA helyettes államtitkár (Energiaügyi Minisztérium): Köszönöm szépen. Nagy Márta vagyok, az Energiaügyi Minisztérium körforgásos gazdasági szakterületért felelős helyettes államtitkára.

A körforgásos gazdasággal összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvénycsomagunknak valójában 2021-ben történt meg az előzmény-jogalkotása. A 2021. évi II., illetve a 2021. évi LXVIII. törvényekkel az Országgyűlés elfogadta azt a koncepciót, ami alapján 2023. július 1-jével a hulladékgazdálkodás területén egy új működési modell bevezetése történik. Ez azt jelenti, hogy egy úgynevezett koncessziós működési modellre áll át az ágazat. Valójában ennek a szabályozása már az előbb említett törvényekkel megtörtént. A mostani törvénymódosítás tulajdonképpen ezt pontosító, módosító jellegű szabályozást tartalmaz a jogalkalmazói visszajelzések alapján, illetve az időközben elkészült végrehajtási rendeletekkel összefüggő gyakorlati tapasztalatok alapján.

Amit talán ki kellene belőle emelnem, hogy nagyon fontos az, hogy a téves utalással kapcsolatosan tartalmaz rendelkezéseket, jogalkalmazói könnyítéseket maga a tervezet, az önkormányzatok tekintetében, települési önkormányzatok tekintetében vezet be olyan új szabályozást, ami szintén az önkormányzatokkal előzetesen egyeztetésre került és szintén jogalkalmazói könnyítéseket tartalmaz. Ezenkívül

fogalommeghatározások szerepelnek magában a tervezetben, illetve olyan átmeneti rendelkezések, amelyek szintén a jogalkalmazást segítik. Dióhéjban ennyit szerettem volna.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy ki kíván a vita jelenlegi szakaszában hozzászólni. *(Jelzésre:)* Képviselő úré a szó! Becsó Zsolt!

Hozzászólások

BECSÓ ZSOLT (Fidesz): Tisztelt Helyettes Államtitkár Asszony! Tisztelt Bizottság! Többségi véleményt szeretnék mondani.

Azt gondolom, hogy ebben a körben nem szükséges felhívni a figyelmet arra, hogy milyen fontos a körforgásos gazdaságra történő átállás, illetve annak kifejtésére sem tennék kísérletet, hogy részletezzem, mennyire komplex, bonyolult és sokszereplős rendszerről beszélünk, amelyre való átállás számos területet érint, így többlépcsős, éveken át tartó, folyamatos munkát igényel. A Fidesz-KDNP-pártszövetség képviselői üdvözlik a törvényjavaslatot, hiszen ez is egy lépés az élhető jövő építése érdekében.

A javaslat támogatja a további részletszabályokkal való összhang megteremtését, ideértve például a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer szabályaival való kapcsolódást. Emellett legfőbb célja a hulladékgazdálkodási rendszer fogalomhasználata miatt szükséges technikai jellegű pontosítások megtétele. A környezetvédelmi termékdíjról szóló módosítás kiterjed az állami adóhatóság és a hulladékgazdálkodási hatóság közötti együttműködés szabályainak korrigálására, megszünteti a kettős díjfizetés problémáját, és könnyítést tartalmaz az átmeneti időszak termékdíjelőleg-fizetésére is. A plenáris vitánál elhangzottak alapján úgy véljük, hogy a jelenlévők egyetértenek a körforgásos gazdaság kiemelt jelentőségével, így bízom benne, hogy képviselőtársaim is támogatni fogják a beterjesztett törvényjavaslatot.

ELNÖK: Köszönjük szépen, képviselő úr. Ismét kérdezem a képviselőtársaimat a hozzászólási szándék kapcsán, és egyúttal jelezném, hogy én magam is szeretnék tartalmilag hozzászólni, és ez idő alatt átadnám az ülés levezetését Bencsik János alelnök úrnak.

(Bencsik János, a bizottság alelnöke átveszi az ülés vezetését.)

BENCSIK JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Elnök urat illeti a szó.

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm szépen, és köszönjük szépen helyettes államtitkár asszony expozéját. Ugyan jelen nem voltam, de végig követtem a törvényjavaslatnak az általános vitáját. Nem igazán térnék ki itt azokra a politikai jellegű megközelítésekre, amik egyébként fontosak, de talán most ilyen bizottsági szinten nem relevánsak. Nyilván valamennyien egyetértünk a körforgásos gazdaságra való áttérés fontosságában, és üdvözlendő is lenne, ha egy olyan törvényjavaslat lenne a kezünkben, ami ezzel kapcsolatban átfogó és nagyívű lépéseket tesz. Nyilván itt a hulladékgazdálkodással kapcsolatban mondhatjuk, hogy technikai jellegű pontosításokról van szó, ugyanakkor vannak benne olyan kérdések vagy olyan rendelkezések, amik, azt gondolom, hogy bővebb kifejtésre szorulnak.

Alapvetően, amire leginkább szeretnék rákérdezni, ugye itt a feltöltés fogalma kiegészül, illetve a feltöltésekkel kapcsolatban olyan könnyítések, olyan rendelkezések

szerepelnek a törvényjavaslatban, amik számunkra aggasztóak. Ugye, nem kell vízvédelmi hatósági eljárást lefolytatni, de akkor honnét lehet megállapítani, hogy egy adott feltöltés nem okoz kárt a felszín alatti vizekben? Nem értjük az indokoltságát annak, hogy miért lehetne eltekinteni a vízjogi engedélyezési eljárásokról. Tehát erre szeretném, hogyha a helyettes államtitkár asszony egy picit részletesebb magyarázatot adna.

Azt azért szeretném megjegyezni a rend kedvéért, hogy mindenképpen vannak pozitív elemei ennek a módosításnak. Ugye, például az is, hogy ha valaki egy évnél tovább helyez el hulladékot az ingatlanán, akkor felszámolási kötelezettség elmulasztása során jelzalogot lehet bevezetni. Ez mindenképpen pozitív, nyilván lépéskényszerbe hozza azokat, akik ilyen tevékenységet folytatnak. *(Szabó Rebeka megérkezik.)*

Néhány kérdésem is lenne, ha már megtisztelt minket helyettes államtitkár asszony. Nyilván abba nem mennék bele, hogy a Mol milyen módon kerül egy monopolhelyzetbe, itt annak idején erről elmondtuk a véleményünket. Ugyanakkor azért szeretném kérdezni a minisztérium képviselőit, hogy milyen lépések várhatóak a törvényjavaslattal érintett kérdések terén, akár itt az illegális hulladéklerakók felszámolása kapcsán, az olyan jelenségek ügyében, mint például, amit láthatunk, hogy sok helyen tetten érhető, hogy külföldi szemét áramlik be az országba. Több helyen tapasztaltam azt, hogy például Olaszországból származó műanyag szemetet úgy hoznak be az országba, hogy ilyen-olyan engedélyeket kapnak feldolgozásra, majd a vége mindig az, hogy egy cég megszűnik, és ott marad a hatalmas mennyiségű műanyag szemét, aminek az ártalmatlanítása aztán állami feladattá válik. *(Varga Gábor megérkezik.)*

Hasonlóképpen nagyon jó lenne valami pozitívumot hallani a különböző ipari szennyezéseknek kitett területek kármentesítéséről. Lehetne beszélni a budapesti Illatos út esetéről, de hadd említsek már hazai pályáról eseteket vagy közeli eseteket. Adott esetben Hidas településen, a Budapesti Vegyiművek korábbi tevékenységéből eredően nagyon komoly szennyezések a mai napig nem kerültek kármentesítésre, de említhetném Garé esetét is. Ezekről tud-e valamit mondani államtitkár asszony? Illetve, ha már a körforgásos gazdaságról beszélünk, és ezt célozza a törvényjavaslat, akkor milyen módon lehet hatékonyabb lépéseket tenni, illetve mire készül a kormány a feldolgozás tekintetében, hogy valóban legyenek kapacitások a feldolgozásra? Az lenne a cél, hogy kevésbé új nyersanyagok kitermelésével, sokkal inkább a hulladékok feldolgozásával lehessen megfelelni itt a körforgásos gazdaság követelményeinek. Ha ezzel kapcsolatban kaphatnánk némi jövőképet, választ, akkor azt nagyon megköszönöm. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Az ülésvezetési feladatokat visszaadom elnök úr számára.

(Dr. Keresztes László Lóránt, a bizottság elnöke átveszi az ülés vezetését.)

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm szépen. Ismételten kérdezem képviselőtársaimat... *(Jelzésre:)* Át is adom a szót alelnök asszonynak. Parancsoljon!

SZABÓ REBEKA (Párbeszéd), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Elnézést a pár perc csúszásért. Így van, ugye, már ennek a törvényjavaslatnak az általános vitájában is elmondtam az Országgyűlésben, egyrészt ugye, hallom, ahogyan elnök úr említette például az illegális hulladéklerakók felszámolását. Ezt én is már ott elmondtam, és én nagyon fontosnak tartanám, hogy ha már részben a hulladék mint

téma előjön egy törvényjavaslatban, és, ugye, ott az általános vitában is meghallgattuk, hogy, mondjuk, a „TeSzedd” mozgalom, akció mennyire sikeres. Szeretném jelezni, hogy nyilvánvalóan fontosnak tartom én is a társadalom bevonását, fontosnak tartom a szemléletformálást ebben a kérdésben, de azt gondolom, hogy egy kormány, pláne tizenhárom év kétharmados kormányzás után nem elégedhet meg azzal, hogy a vasúti sínek mentén felszedi az emberekkel a PET-palackokat, hanem hogy ennél egy kicsivel komolyabb programot várnék el például országszerte a nagyon régóta meglévő illegális hulladéklerakók felszámolása érdekében. Illetve a hulladékkeletkezés megelőzése kapcsán is lehetnének radikálisabbak a lépések. Ugye, az egyszer használatos műanyagok tekintetében már történt lépés, de annak az intézkedésnek is egy részét elhalasztották. Tehát én szeretném, hogyha ebben gyorsabban haladnánk.

Magáról a módosítóról pedig azt szeretném elmondani, hogy mi úgy látjuk, hogy ebben a törvényjavaslatban enyhítették azt a szabályt, hogy hogyan lehet tájsebeket, bányászati gödröket feltüntetni. Eddig, ugye, nem volt megengedett a „B” szennyezettségi határérték sem az adott szövegben, és mindenképpen aggályosnak tartom azt is, hogy bizonyos esetekben ne kelljen lefolytatni vízjogi vagy vízvédelmi hatósági eljárást, ezért javasoljuk azt, hogy ezt a szövegrészt töröljék ebből a törvényjavaslatból. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük szépen, alelnök asszony! Bennem még egy kérdés felmerült, de nem akarom kitágítani a bizottsági ülésnek az időkeretét, ezért, ha erre írásban kapok választ esetleg a minisztériumtól, azt is megköszönöm. Ugye, itt a tájsebekről, azok feltöltéséről, rekultiválásáról szó esett. Pécsen van Magyarország egyik legnagyobb ipari tájsebe, a Karolina-külfejtés, és azt tudjuk, hogy jelentős részben állami feladat ennek a rekultivációja, feltöltése, ugyanakkor igen jelentős a késlekedés. Tehát időnként azt tapasztaljuk, hogy újabb 4-5 éves határidő-módosítás történik, és valamiért lelassul ez a munka, egyszerűen azért, mert nincs állami szerepvállalás. Tehát korábbi években még volt egyébként erre a célra a központi költségvetésben betervezve közel 2 milliárd forint, de ezt nem is használták föl, és most már nincs is a költségvetésben. Ezért rendkívül lassan halad a munka, és egyébként ez egy olyan környezeti kockázatot jelent egész Pécsre vonatkoztatva, ami, azt gondolom, igen jelentős, ha csak a kiporzásra gondolunk. Ezzel kapcsolatban nem most azonnal kérnék szépen majd tájékoztatást. Ha kapok esetleg írásban valamiféle biztató visszajelzést, akkor azt megköszönöm helyettes államtitkár asszonynak.

Amennyiben képviselőtársaim részéről újabb hozzászólási szándék nincs, úgy vissza is adnám a szót, hogy tudjon reagálni helyettes államtitkár asszony az elhangzottakra.

Dr. Nagy Márta válaszai

DR. NAGY MÁRTA helyettes államtitkár (Energiaügyi Minisztérium): Köszönöm szépen. Említette, hogy a tájsebek rekultivációjára írásban kér majd választ. Nagyon köszönjük, mert ez nem a mi szakterületünkhöz tartozik. Sőt, sajnos a feltett kérdések jórészt a környezetvédelmi szakterületet érintik az Energiaügyi Minisztériumon belül, de azért igyekszem megválaszolni azokat.

A törvényjavaslat 13. §-ához fűzött felvetésekkel kezdeném. Ugye, elnök úr kérdezte, hogy miért nem kell lefolytatni vízjogi vagy vízvédelmi hatósági engedélyezési eljárást, tehát miért szerepel az a törvénytervezetben. Én felhívom a figyelmet arra, hogy jelenleg is hatályban van a 6/2009-es KvVM-EüM-FVM együttes rendelet, ami a földtani közeg és felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések mértékéről szól, és ennek a szabályozását tartalmazza pont annak érdekében, hogy a vízügyi, környezetvédelmi hatóságok ezeket

a határértékeket, ezeket az eljárásokat engedélyezni tudják. Ezek az eljárások nem szűnnek meg, tehát ezek léteznek, de amire utaltam a bevezetőben is, hogy magának a törvénytervezetnek a célja elsősorban a pontosítások és fogalmi elhatárolások bevezetése. Itt, a hulladéktörvényben mi kifejezetten a hulladékgazdálkodással, a hulladék elhelyezésével, a hulladékkal történő feltöltéssel foglalkozunk. Úgyhogy téves az az értelmezés, hogy innentől fogva ezek az engedélyezési eljárások ne vonatkoznának erre az eljárásra, csak azokat nem hulladékgazdálkodási eljárás keretében kell értelmezni. Mondom, az ágazati jogszabályok, a környezetvédelmi ágazati rendeletek, törvények továbbra is hatályban vannak, azoknak a tartalmát ez a módosítás nem érinti.

Amit képviselő asszony kérdezett a 13. § (1) bekezdésével kapcsolatosan - és egy módosító javaslatot is kaptunk ennek tárgyában -, ott, ha jól értelmezzük, a „feltöltés” kifejezéssel kapcsolatosan vagy fogalmi meghatározással kapcsolatosan a „B” szennyezettségi határérték bevezetése a fogalomhasználatba, ez az, ami a felvetésnek a tárgyát képezi. Tulajdonképpen itt is csak egy pontosító rendelkezés történik, hiszen a d) alpontnak a második tagmondatán kívül az összes többi rendelkezés jelenleg is hatályban van, viszont pont a hatósági jogalkalmazói igények teszik azt szükségessé, hogy itt egy kisebb pontosítás történjen, ami, ugye, az előbb általam említett 6/2009-es KvVM-EüM-FVM együttes rendelet alapján történik, pont annak érdekében, amit ön is felvet a módosító javaslatban, hogy a felszín alatti vizeknek a károsítása, szennyezése semmiképpen se lépjen túl egy bizonyos határértéket. Tehát ez egy pontosító intézkedés, a céljaink, úgy gondolom, hogy közösek, amit ön is felvetett, meg a mi részünkről jogalkalmazói szándék is.

Említette elnök úr az illegális hulladéklerakók kapcsán, hogy milyen intézkedéseket tervezünk, amiről a bevezetőben csak utalás szintjén tettem említést. A jelenlegi eljárási rend megváltoztatását javasolja ez a törvényjavaslat. Ugye, eddig az önkormányzatok kötelezettsége volt végső soron, hogy azokkal az illegális hulladéklerakókkal szemben fellépjenek, akikkel szemben még a hatósági intézkedések is eredménytelenek maradtak. Tekintettel arra azonban, hogy az önkormányzatoknak az anyagi lehetőségei ezt nem teszik lehetővé, ezért gondoltunk egy olyan egyszerűsítést bevezetni - és ezt tartalmazza a tervezet -, miszerint önékik már ilyen feladatuk a továbbiakban nem lesz. Mégis segítsük valamilyen módon egyrészt a jogalkalmazói magatartást, tehát ehhez úgy gondoljuk, hogy az állampolgárok esetében egy szemléletváltásra van szükség - ennek érdekében szemléletformáló programok bevezetését tervezzük -, másrészt pedig olyan támogatási konstrukciót tervezünk a 2024. évtől beindítani, ami pont azoknak az ingatlanulajdonosoknak segít, akiket közvetlenül is érint ez az illegális hulladéklerakás, viszont az anyagi lehetőségeik nem teszik az lehetővé, hogy ezt önerőből felszámolják, a hatósági kötelezés ellenére sem.

Említette elnök úr az ipari területek kármentesítését, és itt elhangzott az Illatos úti telep. Ez az Energiaügyi Minisztériumon belül szintén a környezetvédelmi szakterületnek a feladat- és hatáskörét képezi. Ön nem volt jelen a parlamentben az általános vitán, ahol ez a kérdés már felmerült, talán pont képviselő asszony vetette föl, és ott államtitkár asszony reagált is rá, hogy ez egy teljesen másik, egy környezetvédelmi program terhére már megkezdődött ennek az Illatos úti telepnek a kármentesítése. Ez jelen pillanatban zajlik, és úgy tudjuk, hogy eredményes befejezése várható.

Elnök úr kérdezte a hulladékok feldolgozásával, körforgásban tartásával kapcsolatosan, hogy milyen intézkedéseket tervezünk, vagy milyen intézkedések várhatóak a közeljövőben. A koncessziós rendszerre történő átállásnak ez is volt az egyik fő célja, hogy olyan magántőke kerüljön bevonásra ebbe az egész rendszerbe, amilyen erőforrások biztosítására az állam nem képes. Ennek keretében a koncesszor

vállalta, hogy 200 milliárd forint értékben valósít meg olyan beruházásokat, amelyek a körforgásos gazdaságra történő átállást segítik elő, illetve a koncessziós szerződés hatálybalépésétől kezdődő öt éven belül egy 100 ezer tonna/év kapacitású fűtőművet fog üzembe helyezni és létesíteni. Ezek is mind azt szolgálják, hogy ezek a hulladékok körforgásban maradjanak és felhasználásra kerüljenek.

Ezen túl hamarosan indul a KEHOP Plusz program, amely keretében a tárca szintén a hulladékok körforgásban tartásával kapcsolatos pályázati lehetőségeket kíván benyújtani, illetve jelen pillanatban fut ez az úgynevezett RRF-projekt Magyarország helyreállítási terve alapján, amelynek a pályázati felhívási feltételeiről szintén a társtárcaakkal még a mai napon is tárgyalunk, és ott szintén olyan pályázati felhívások kiírása várható, amelyek mind-mind a hulladékok körforgásban tartását, szolgáló létesítmények üzembe állítását, létesítését, tehát ezt a célt szolgálják.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönjük helyettes államtitkár asszonynak. A részletes vita ezzel a szakaszát lezárom, és most áttérünk a vita második szakaszára, a benyújtott képviselői módosító javaslat megvitatására. Kérdezem képviselő asszonyt, hogy szeretné-e kiegészíteni szóban ezt a javaslatot, akkor meg is adom a szót.

SZABÓ REBEKA (Párbeszéd), a bizottság alelnöke: Köszönöm. Elnézést, hogy már az előbb is beszéltem a módosítóról, de nem baj talán, mert így eszembe jutott még egy kérdés.

Én értem, köszönöm szépen a magyarázatot, csak nekem valahogy nem logikus, ugyanis az előző jogszabályban az volt a definícióban, hogy a feltöltés olyan hasznosítási művelet, amelynek során a célokra alkalmas, nem veszélyes hulladékot használnak. Most az, hogy önök azt mondják, hogy pontosították, hogy „B” szennyezettségi határértéknél kedvezőtlenebb állapotot nem idéz elő, de az én értelmezésemben eddig még a „B” szennyezettségi állapotot sem idézhette elő a nem veszélyes hulladék, vagy akkor miért nem lehet azt mondani, hogy csak „A” szennyezettségi határértéknél kedvezőtlenebb állapotot nem idéz elő, tehát hogy ártalmatlan legyen. Tudom, hogy a „C” szennyezettségi állapot az, ami már hatósági intézkedést igényel, de nem tudom, hogy hogyan fogják ezt pontosan így előre tudni, hogy vajon lesz-e „B” vagy „C” az a hulladék, pláne hogyha azt mondják, hogy nem kell lefolytatni vízjogi vagy vízvédelmi hatósági engedélyezési eljárást.

Még értem azt a magyarázatrészt is, hogyha azt mondják, hogy eleve csak azokat a műveleteket nevezik feltöltésnek, ahol a 6/2009-es KvVM-FVM rendelet szerint nem kell lefolytatni vízjogi eljárást, de akkor kérdezem, hogy a többinél azt minek hívják. Nem feltöltésnek? Vagy minek? Akkor azt hulladékelhelyezésnek fogják nevezni? Tehát nekem nagyon furcsa ez, amit önök állítanak, hogy ha az önök magyarázatát veszem, akkor ez egy erős leszűkítése lenne az eddig... Tehát eddig a feltöltésnél nem volt ez az e) pont benne, tehát akkor lehet, hogy eddig tágabban értelmezték a feltöltést, most ezzel azt mondják, hogy leszűkítik és pontosítják. De akkor a többi feltöltés, ahol egyébként kell vízjogi vagy vízvédelmi hatósági eljárást lefolytatni, akkor ez nem is lesz a hulladéktörvény hatálya alatt? Tehát ne haragudjanak, nekem ez az egész így meglehetősen zavaros, és lehet, hogy ezt az is okozza, hogy egyrészt nyilván én nem ülök ott a minisztériumban, de én némiképp problémának látom azt, hogy a válaszaik egy részében azt mondják, hogy ez nem önökhöz tartozik, hanem a környezetvédelmi részleghez, de hát önök egy minisztériumban vannak tudtommal. Tehát, ha már az Orbán-kormány a környezetvédelmi minisztériumot megszüntette, össze-vissza darabolta ezt az ágazatot több minisztérium között - ugye, az egyik csomag az ott van az önök minisztériumában -, akkor jó lenne, hogyha legalább önök szintetizálnák a dolgokat, mert számomra ez a kérdés így nem megnyugtató egyáltalán, én ezt így

aggályosnak látom, és azt is látom, hogy talán mintha még minisztériumon belül sem kellőképpen egyeztetnék egymással az álláspontjukat a szakterületek, merthogy itt mi csak egy ilyen részleges magyarázatot kapunk. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Kérdezem képviselőtársaimat, van-e kérdés, észrevétel a javaslat kapcsán. *(Senki sem jelentkezik.)* Ha nincs, akkor kérném szépen az előterjesztőnek a reakcióját. Kérem szépen, jelezze, hogy kormány- vagy tárcaálláspontot képvisel, illetve lehetőség nyílik nyilván a kérdésekre esetleg válaszolni. Öné a szó ismét.

DR. NAGY MÁRTA helyettes államtitkár (Energiaügyi Minisztérium): Köszönöm szépen. Először is azt hadd jelezzük, hogy mi a minisztériumnak a szakértői része vagyunk. Tehát az, hogy a KvVM mint önálló tárca miért nem létezik, meg a kormány hogy döntött, tehát ezekre a kérdésekre mi nem tudunk válaszolni, mi szakmai, szakértői szint vagyunk.

Viszont magával a jogszabálytervezettel kapcsolatosan a hulladékról szóló törvény 2. § (1) bekezdés 12. pontjának az a) és a b) alpontja, tehát pont, amit idézett az a) pont, hogy a céljukra alkalmas, nem veszélyes hulladékot használnak, ezek a részek jelenleg is hatályban vannak, és a későbbiek során is hatályban lesznek, tehát ezeket a tervezett módosítás nem érinti. A tervezett módosítás kizárólag a jelenleg hatályos szöveg d) alpontjában foglaltakat egészíti ki. A már hivatkozott 6/2009-es KvVM-EüM-FVM együttes rendeletben foglaltak alapján egy pontosító szabályt tesz bele, amit mi hiánypótlónak gondolunk, mert jelen pillanatban ez nem egyértelmű, hogy mi az a határérték, ameddig itt a feltöltéshez használt hulladékok esetében el lehet menni. Tehát pont egy ilyen pontosítást céloz az intézkedés. És ahogy említettem, ez a kiegészítendő e) pont, az pedig a környezetvédelmi szabályozással összefüggő elhatárolási kérdést és egy elhatárolási szabályt tartalmaz, tehát az, hogy vízjogi vagy vízvédelmi hatósági engedélyezési eljárást nem kell lefolytatni, ez, ugye, a hulladékgazdálkodás szempontjai szerint értelmezendő. Környezetvédelmi tekintetben, más jogszabályok hatálya alá tartozva természetesen kell ilyen engedélyezési eljárást lefolytatni, de annak a helye nem ebben a jogszabályban kell hogy legyen. Tehát ez egy elhatárolást célzó, egy pontosító jellegű szövegjavaslat részünkről. A tárca álláspontját képviseljük, tehát a tárcaálláspont szerint mindezek alapján, amiket már az előbb is említettem, illetve a mostani reagálásomban is említettem, a benyújtott módosító javaslatot nem támogatjuk.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy ki támogatja a benyújtott képviselői módosító indítványt. *(Szavazás.)* 3 igen szavazat. Ki nem támogatja? *(Szavazás.)* 6 nem ellenében a bizottság nem támogatta a módosító javaslatot.

Kérdezem a bizottság tagjait, hogy van-e bizottsági módosító javaslat benyújtására irányuló szándék. *(Senki sem jelentkezik.)* Ilyet nem látok, így lezárom a részletes vita második szakaszát.

Megnyitom a vita utolsó szakaszát, amelyben bizottságunk dönt a részletes vita lezárásáról és a részletes vitáról szóló jelentés elfogadásáról és benyújtásáról. Felhívom képviselőtársaim figyelmét, hogy a részletes vitát lezáró bizottsági jelentés elfogadása során a törvényjavaslatnak a határozati házsabály 41. § (1) bekezdésében foglaltaknak való megfeleléséről is döntünk.

Kérdezem a bizottságtól, hogy lezárja-e a részletes vitát. Aki ezt támogatja, kérem, hogy szavazzon! *(Szavazás.)* Úgy látom, hogy egyhangú döntéssel ezt megtettük.

Kérdezem a bizottságot, hogy elfogadja-e és benyújtja-e a részletes vitáról szóló jelentést. Aki támogatja, kérem, szavazatával jelezze! *(Szavazás.)* 6 igen. Ki nem támogatja? *(Szavazás.)* 3 nem ellenében ezt a döntést a bizottság támogatja.

Kérdezem a bizottságot, hogy kíván-e előadót állítani. *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben nem, kérdezem, hogy a kisebbségi vélemény képviselőjére van-e szándék. *(Senki sem jelentkezik.)* Én ezt a szándékot jelzem, amennyiben egyetértenek, akkor én azt magamra vállalom.

Akkor köszönjük szépen a kormány képviselőjének, a minisztérium képviselőjének a részvételt, és köszönjük szépen, hogy ismertették a tárca álláspontját. Ezt a napirendi pontot lezárom. Köszönjük szépen még egyszer államtitkár asszonynak és munkatársainak az ülésen való részvételt. Egy rövid helycserét követően folytatjuk majd a második napirendi ponttal. Köszönjük szépen, viszontlátásra!

Az állami építési beruházások rendjéről szóló T/3677. számú törvényjavaslat (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)

Következik a bizottsági ülésünk második napirendi pontja, az állami építési beruházások rendjéről szóló T/3677-es számú törvényjavaslat részletes vitájának kapcsolódó bizottságként történő lefolytatása. Köszöntöm a bizottsági ülésen Csepreghy Nándor miniszterhelyettes urat és Dányi Gábor miniszteri biztos urat és munkatársaikat.

Megnyitom a részletes vita első szakaszát. Itt a törvényjavaslatnak a határozati házsabály 41. § (1) bekezdés a)-d) pontjaiban meghatározott szempontok szerinti vizsgálatát kell elvégeznünk, tehát, hogy megfelel-e az Alaptörvényből eredő követelményeknek, a jogalkotás szakmai követelményeinek, valamint a nemzetközi és európai uniós jogból eredő kötelezettségeknek, illeszkedik-e a jogrendszer egészébe. E célból megkérem miniszterhelyettes urat, hogy röviden ismertesse a javaslatot, illetve annak indokoltságát. Öné a szó.

Csepreghy Nándor hozzászólása

CSEPREGHY NÁNDOR államtitkár (Építési és Közlekedési Minisztérium):
Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Köszönöm szépen a lehetőséget. Először is engedjék meg, hogy Lázár János miniszter úr nevében megköszönjem a bizottságnak a törvény kapcsán a megszólalás lehetőségét. Tekintettel arra is, hogy egy olyan megszólalási lehetőséget teremtettek, amely a törvényalkotási menetrend szerint nem lett volna kötelező, de mindenképpen fontosnak tartjuk, hiszen egy, a fenntarthatóság kérdésköréhez is szigorúan kapcsolódó törvényjavaslat fekszik ma az Országgyűlés előtt - és ehhez szeretnénk egy olyan többpárti támogatást is kérni -, ami, azt gondolom, hogy megalapozott akár a beterjesztett törvény tartalma, akár a kormányoldal vagy az ellenzéki kritikák vagy támogató hozzászólások elmúlt években megfogalmazott ismerete alapján.

Joggal merülhet fel a kérdés, hogy miért van egyáltalán napirenden a beruházási politika újragondolása. Ezt odáig vezetném vissza, hogy a tavalyi kormányalakításkor a miniszterelnök döntése alapján létrehoztunk egy, akkor építési és beruházási minisztériumot, és azóta építési és közlekedési tárcává alakult át a minisztériumunk portfóliója. Több oka is van annak, hogy ezt az egész állami beruházáspolitikát érdemes újragondolnunk. Egyrészt megváltozott az a gazdasági környezet, amely az állami beruházásokat is jelentősen érinti. 2010 óta a magyar és az európai adófizetőknek köszönhetően a magyar állam 28 ezer milliárd forintot fordított különböző közberuházások megvalósítására. Ebben beszélünk vonalas infrastrukturális beruházásokról - tehát út-, vasútépítésről -, beszélünk magasépítési beruházásokról, és

beszélünk különböző közműfejlesztésekről is. Ennek a 28 ezer milliárd forintnak köszönhetően az elmúlt tizenegynéhány évben Magyarországon megvalósuló beruházások legnagyobb beruházója, megrendelője, befektetője a magyar állam volt. A teljes beruházási portfóliónak, ami az elmúlt 12 évben megvalósult, ez mintegy 30 százalékát teszi ki. Nincs még egy ekkora szereplő a magyar beruházási piacon, aki ekkora megrendelésállományt tudna közvetíteni az építőipar különböző szereplői számára, ezért ennek a beruházói pozíciónak a testtartása, ennek a beruházási pozíciónak az alaplogikája értelemszerűen meghatározza azokat a szabályokat is, ahogy a piaci szereplők, a magánberuházók és a kivitelezők egymással viszonyrendszerbe kerülnek, hiszen mindenképpen szabályalkotó.

Ebben az elmúlt tíz évben, de akár azt nyugodtan mondhatom, az elmúlt harminc évben számtalan tapasztalat van az állami beruházásokkal kapcsolatban. Túléltek a recessziók időszakát, és túléltek a gazdasági konjunktúrák időszakát is. Egy újabb trendforduló van 2020 óta. Ennek egyrészt akkori elindítója vagy oka volt a Covid-válság, ami az ellátási láncok tekintetében állította új kihívások elé a nemzetállamokat, és ennek egy nagyon komoly és az egész gazdaságot, közép-kelet-európai régiót, de merem állítani, európai gazdasági térséget is érintő problémája volt az orosz-ukrán háború és az abból fakadó energiaválság, hogy most a háborúnak egyéb kitékintéseivel ne foglalkozzunk, mert ez nem része ennek az előterjesztésnek.

Ebből fakadóan azt gondolom, ha a jogalkotási kényszer legitim és indokolható mindenki számára, a kérdés az, hogy milyen tartalom mentén kíván a kormányzat hozzájárulni ehhez, és tud-e ehhez társadalmi, illetve politikai támogatottságot szerezni. Egy alapvetés, ami a jobboldali kormányzatoknak mindenképpen sajátja volt, és ami bizonyos értelemben más nézőpontot tükröz vagy más nézőpontot képvisel az ellenzéki pártok tekintetében, az az, hogy hogyan szervezi meg az állam a saját beruházási politikáját. Igaz, Magyarországon is érvényesült a 2004-es európai uniós csatlakozást követően egy új rendszer, ami egy ügynökségi modellbe szervezte az állami beruházáspolitikát, tehát a társadalmi felhatalmazásra jogi és politikai felelősséggel rendelkező pártoktól, akik adott esetben akár az ellenzéki pozícióban, akár a kormány pozíciójában voltak és vannak, a felelősséget kitolta különböző ügynökségi modellek irányába. Ez az angolszász baloldali politikai mintának a lekövetése volt. Ezzel szemben azonban a 2010-ben alakult kormányzat a központosítás, a központi kormányzat megerősítésének az elvét követte és követi ebben a jogszabálytervezetben is, ami nagyon világosan a miniszteriális felelősség kérdéskörére utal vissza, és ahogy a parlamentben interpellálható, megszólítható miniszter politikai felelősségévé teszi az állami beruházások kezelésének a teljes kérdéskörét a tervezéstől a kivitelezés lezárásáig, addig a jogi felelősséget is ugyanebben a szempontrendszerben rendezte össze.

A beruházástörvény-javaslat azonban reflektálni szeretne több kérdésre is, és itt térnék át arra, ami, azt gondolom, hogy a bizottság témakörében a leginkább kérdésekre okot adó vagy számon kérhető szempontrendszer, az az, hogy a fenntarthatóság kérdéséhez hogyan viszonyul a beruházási politika, illetve az új beruházási politikának köszönhetően létrejövő különböző fejlesztéseknek az életciklusa mennyire hosszú, mennyire fenntartható. Ebben a kérdésben egy hármas szabályrendszert szeretne a törvényjavaslat az országgyűlés elé megfontolásra javasolni, ami szakít azzal a gyakorlattal, ami lényegében egykörös döntéshozatal eredményeként hozott létre számtalan közberuházást Magyarországon. Az, hogy volt-e értelme 28 ezer milliárd forintot elkölteni a magyar állam fejlesztésére, Magyarország fejlesztésére az elmúlt 10-12 évben, azt gondolom, nem kérdés. Az, hogy lehetett-e volna ezt másképp csinálni, lehetett-e volna ezt jobban összehangoltan lebonyolítani, ez már egy vitát tűrő kijelentés tud lenni. Ez tükröződik abban a szempontrendszerben

is, amit önök a beruházási törvény törvényjavaslatában láthatnak és megfogalmazva megtalálják.

Amennyiben a magyar Országgyűlés elfogadja ezt a törvényt, akkor abból fakadóan számtalan egyéb lépés következik. Az első ilyen, azt gondolom, kifejezetten fontos lépés, azoknak a szakpolitikai programoknak az összerakása, ami az ágazati miniszterek felelősségi körébe fog tartozni, mely szerint szeptember 30-ig az Országgyűlés elé, illetve a kormányzat elé kell tárniuk egy ágazati fejlesztési koncepciót. Tehát a különböző szakpolitikák kormányzati felelőseinek meg kell tudniuk mondani azt, hogy a társadalompolitikai célokat, a társadalom célrendszerét figyelembe véve milyen fejlesztéseket akarnak megvalósítani az ország mely területén. Ennek a szakpolitikai programnak kell kormányzati felhatalmazást, támogatást kapnia ahhoz, hogy ebből összeállhasson egy konkrét projektlista, ami az állami beruházások projektlistája, ami azt jelenti, hogy a magyar adófizetők, az európai uniós adófizetők, a magyar Országgyűlés teljes nyilvánossága világosan fogja látni egy tízéves időintervallumon belül, hogy a magyar állam milyen fejlesztéseket kíván a különböző közforrások terhére megvalósítani, és ezeknek a megvalósítása hogyan, milyen ütemezésben fog megtörténni. Ez egy sokkal kiszámíthatóbb, sokkal „svábosabb” beruházási rendszer ahhoz képest, ami a korábbi időszakban, a forrásbőség időszakában a magyar Országgyűlés és a magyar kormányzat által kivitelezés alatt, illetve a magyar Országgyűlés által áttekintés alatt állt, amit indokoltá tesz az előzőekben említett makrogazdasági környezet megvalósulása.

Miről beszélünk ma jelen pillanatban, ha az állami beruházásokról beszélünk? A jelenlegi gazdasági helyzet ellenére mintegy 114 beruházás kivitelezése zajlik az országban. Ennek a 114 beruházásnak a kivitelezése felemészt mintegy 3254 milliárd forint közösségi és magyar költségvetési forrást. Ezeknek a beruházásoknak szinte mindegyikében kezelniük kell a költségnövekmény kérdésének a rendszerét, ami azt a problémát feszegeti, hogy amikor a beruházó megrendel egy konkrét fejlesztést, akkor ezt milyen tervek, milyen háttéranyagok ismeretében teszi meg, ebből fakadóan a kivitelezők milyen ajánlati anyagok ismerete mellett tudnak döntést hozni egy ajánlati ár megfogalmazásáról, és a projekt kivitelezésének az előrehaladásával milyen problémákat kell kezelni ezekben a fejlesztésekben.

Egy nagyon komoly tapasztalatra okot adó tény, hogy az elmúlt időszak, ami az Európai Unió egészét jellemző Design & Build típusú kivitelezési struktúrát megszeretnénk változtatni, ami hétköznapi nyelven azt jelenti, hogy a közberuházók minden esetben - vagy nagyon sok esetben - a beruházások esetében a tervezés és a kivitelezés kérdéskörét a kivitelező feladatául szabták, a kettő párhuzamosan zajlott egymással. Ami azt jelenti, hogy amikor az államnak a beruházás finanszírozási oldaláról kellett ezeket a fejlesztéseket figyelembe vennie, akkor egy sokkal nagyobb kockázatot helyezett át a kivitelező vállára azáltal, hogy még engedélyes kiviteli tervvel ezek a beruházások nem rendelkeztek, így értelemszerűen a kiviteli tervek hiányából fakadó bizonytalanságot a kivitelezők minden esetben árazták ezekben a beruházásokban, és ennek hatására bizonyos értelemben minden beruházó, beszéljünk akár a központi kormányzatról, beszéljünk akár az önkormányzati világról, bizonyos értelemben rohant a beruházások után, hiszen a tények, illetve a konkrétumok megjelenésével párhuzamosan konkretizálódtak az árak is, és az elmúlt időszak kihívásait látva ezek az áremelkedések irányába hatottak.

A törvényjavaslat nagyon világos keretrendszer szeretne szabni, ami azt az alapállítást is megfogalmazza, hogy a kormány felhagy a Design & Build típusú kivitelezési gyakorlattal, és ezzel szemben csak olyan beruházást tesz, amely már engedélyes kiviteli tervvel rendelkezik, tehát azt lehet mondani, hogy 90 százaléknál magasabb árbiztonság mértékében tudja meghatározni a kivitelezéskor a

forrásszükségletét egy beruházásnak, tudja ezt összevetni a korábbi szakpolitikai programmal, ami meghatározza azt, hogy erre a beruházásra társadalompolitikai indokból levezetve miért, mikor és hogyan van szükség, és tud arról döntést hozni, hogy ez a társadalompolitikai indokoltság és az a kivitelezési ajánlati ár, ami beérkezik a közberuházások estében, az hogyan és miként viszonyul egymáshoz.

Egy másik nagyon fontos szempontrendszer az én meggyőződésem szerint, ami a fenntarthatóság kérdésköréhez vezet vissza, vagy abba az irányba mutat, hogy a törvényt előterjesztő minisztérium számol ezekkel a szempontokkal, az az, hogy az árazás esetében nemcsak a kivitelezési árat veszi figyelembe a törvényjavaslat elfogadását követően a beruházásokat koordináló minisztérium, hanem az adott beruházásban létrejövő infrastrukturális elem teljes életciklusának fenntartási költségét is, tehát egy sokkal komplexebb árazási szempontrendszer érvényesít, ami értelemszerűen azért is fontos, mert ha egy közberuházás létrejön, akkor annak egy nagyon fontos eleme a beruházás kivitelezési költsége, de legalább ennyire fontos, amit most például az energiaválság kérdéskörében mindannyian tapasztalunk akár az önkormányzati, akár az állami, de akár a piaci szférában, a fenntartási költségek kezelése, amely ugyanilyen közforrások elköltése keretében valósul meg. Tehát teljes életciklus-árazást fog a kormányzat számon kérni az összes közberuházás esetében.

A harmadik, ugyanehhez a kérdéskörhöz tartozó szempont pedig az európai uniós joggyakorlatnak megfelelően annak a szempontrendszernek az átültetése, ami a helyi alapanyag, a helyi munkaerő, a beruházás helyéhez viszonylag legközelebb eső kivitelezési kapacitások felhasználása irányába hat, nem megkerülve és nem letagadva azt a szempontrendszer, hogy ez a törvényjavaslat egy patrióta gazdaságpolitikát akar végrehajtani, ami azt gondolja - és azt gondolom, ezt a feltételezést jogosan fogalmazza meg -, hogy az építőipari kivitelezés tekintetében igenis teret akar nyitni, teremteni a magyar kivitelezői szereplőknek, azonban nem elégszik meg azzal, hogy patrióta, és a magyar szereplőket pozicionálja ebben a kérdéskörben, ezeket versenyre is kényszeríti, ami tetten érhető a törvénynek abban a passzusában, amely szerint a korábbi gyakorlattól eltérően - amely összeurópai problémát jelent, hiszen európai benchmarkolás alapján történt meg a törvényjavaslat szövegezése is - az egy ajánlatot nem tekinti érvényes ajánlatnak, és egészen addig új eljárások lefolytatására kényszeríti az ajánlatkérőket - legyen szó akár önkormányzati, akár állami szereplőkről -, ameddig legalább több versenyző ajánlatot nem kap ennek az eljárásnak a végén.

A 2018 előtti és 2022 utáni tapasztalataimat figyelembe véve, kevés olyan törvényjavaslat feküdt az Országgyűlés asztalán, amely ilyen széles körű társadalmi egyeztetésen ment volna át, mint az állami beruházási törvényjavaslat. 2022-ben kezdte meg Lázár János miniszter úr a Magyar Építész Kamarával, a Magyar Mérnöki Kamarával, az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetségével, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamarával, a Vállalkozók Országos Szövetségével és összesen 25 szakszövetséggel a törvény egyeztetését, akik több mint 900 javaslattal, több mint 900 észrevétellel éltek a törvénnyel kapcsolatban.

Ahogyam mondtam, akár a projektkiválasztás, a szakpolitikai program, projektfejlesztés, a tervezés, a kivitelezés és a közbeszerzés tekintetében is nemzetközi benchmarkokat figyelembe vevő javaslat fekszik az Országgyűlés előtt. Itt szeretném kiemelni a német beruházási politikának az átültetett gyakorlatát, amelyet a német államvasutak, a Deutsche Bahn szakértőivel folytatott egyeztetést követően emeltünk be a törvénybe. Ennek kifejezetten fontos eleme volt a közbeszerzésekre, a kiválasztási szempontrendszerre vonatkozó részek. Az első fejezet, ami az első körben, első ajánlattételi időszakban alapvetően árazási szempontú, utána viszont az ajánlatkérő szempontjából igenis fontos árletörő, minőségjavító tárgyalási szempontokat is beemel ebbe a javaslatba. Azt gondolom, hogy ez kiállja az Európai Bizottság próbáját is, hiszen

olyan eljárásokról beszélünk akár német, akár francia, akár osztrák vonatkozásban, amelyek az európai jognak megfelelő, konform közbeszerzési javaslatok, másik oldalon viszont lehetőséget teremtenek arra, ami a német, osztrák vagy francia építőipar sajátossága, hogy 80 százalék fölötti a hazai beruházási és kivitelezési részarány, ami nem tiltott és nem titkolt célja ennek a törvényjavaslatnak.

A szakmai egyeztetést követően társadalmi egyeztetés következett. Itt is a szélesebb nyilvánosság, érdeklődő politikai vagy akár társadalmi szereplők megismerhették ennek a törvénynek az összes passzusát. Azt gondolom, hogy egy minden szakmai szereplővel leegyeztetett, és ösztársadalmi, össz-szakpolitikai konszenzust élvező törvényjavaslat fekszik ma önök előtt, amely az Európai Bizottság biztosait is megjárta. A belső piacért felelős biztos, a kohéziós politikáért felelős biztos, a költségvetésért és igazgatásért felelős biztos és a digitalizációért felelős biztos asztalán is volt a törvényjavaslat, amely semmilyen európai uniós kritikát nem kapott. Természetesen az Európai Unió is a végrehajtási gyakorlatot fogja majd vizsgálni a későbbiekben, és ez alapján fog tudni, puding próbája az evés alapon, végső álláspontot kialakítani a törvénnyel kapcsolatban.

A törvény parlamenti vitáját megelőzően megfogalmazódtak már javaslatok a törvény hatályát illetően. Ebben a törvényt előterjesztő miniszter részben befogadó javaslatokkal és módosításokkal élt. Ez alapvetően azt a kérdést feszegette, hogy kire terjed ki a törvény hatálya, hiszen a jelenlegi rendelkezés alapján minden olyan beruházásra kiterjed, amelyben 50 százalék fölötti a központi költségvetési támogatás. Itt különböző önkormányzati szövetségek fogalmaztak meg kérdést, a főpolgármester úr, a Megyei Jogú Városok Szövetsége, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége is javaslatot fogalmazott meg. Itt miniszter úr egy 5 pontos javaslattal élt a javaslatot megfogalmazó önkormányzati szövetségek irányába, ami egyrészt az ágazati tanácsba, tehát abba a beruházási tanácsba, amit a törvény hoz létre, a szakmai szervezeteken túl beemeli az önkormányzati képviselőket is, a megyei jogú városok, a budapesti Fővárosi Önkormányzat vagy akár a kisebb önkormányzati szövetségek képviselőit. Megfordítja azt a logikát, amely szerint minden beruházás 50 százalékos támogatásintenzitás fölött automatikusan állami beruházássá válna, ehelyett a magyar államnak kell nyilatkoznia egy beruházás átvételéről, és amennyiben ezt nem teszi meg egy meghatározott határidőig, abban az esetben a beruházás önkormányzati megvalósításban maradhat. Harmadik pontban, amennyiben az állam átveszi a beruházó szerepét, akkor kötelező konzorciumi tagként beemeli az illetékes önkormányzatot a teljes kivitelezési időszakban, valamint a beruházás kivitelezésének az időszakában sem vesz át tulajdont, csupán vagyonekezelési jogokat vesz át a területileg illetékes önkormányzattól. Azt gondoljuk, hogy ezekkel a szempontrendszerrel a törvényjavaslat alkalmas arra, hogy az önkormányzati oldalról megfogalmazott kritikákat vagy javaslatokat is kezelje.

Egy olyan törvényjavaslat fekszik ma az Országgyűlés előtt, amit akár a Fenntartható Fejlődés Bizottsága, akár a ma ugyancsak ülésező Gazdasági Bizottság tekintetében az ott lévő képviselőknek tisztelettel és jóindulattal tudok figyelmébe ajánlani, amely meggyőződésem szerint, ha komolyan gondoljuk a parlamentben az elmúlt 5-10 év alatt elhangzott, általam is ismert kritikákat vagy építő hozzászólásokat, mindkét politikai oldal támogatását élvezheti, feltéve ha az akkor megfogalmazott szavakat valóban komolyan gondolják. Elnök úr, bevezetőben ennyit gondoltam elmondani, és ha kérdések vannak, szívesen válaszolok.

ELNÖK: Köszönöm szépen, miniszterhelyettes úr. Kérdezem képviselőtársaimat, hogy ki kíván a vita jelen szakaszában hozzászólni. *(Jelzésre:)* Parancsoljon!

Kérdések, hozzászólások

HARRACH PÉTER (KDNP): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Kormányképviselők! Úgy gondolom, hogy a gazdasági kényszer fájdalmas ugyan, de lehetőséget ad néhány megújulásra. Az egyik az, hogy átgondoltabb lehet maga a beruházás, elkerülheti azokat a hibákat, amik nagy számú beruházás esetén megvannak. Másrészt viszont csodálkoztam volna, ha Lázár miniszter úr nem él a lehetőséggel, hogy az egész rendszert átformálja, és ez az átformálás jó irányban történt. Egy-két olyan szempontot hadd említsek meg, ami részben a mi bizottságunk területére tartozik, részben pedig önmagában is demokratikus, ugyanakkor határozott intézkedést kiváltó módosítás.

Az egyik ilyen az állami beruházási érdekegyeztető tanács létrehozása, amely valóban a szakmai, és ahogy államtitkár úr is említette, az önkormányzati résztvevőkkel is képes arra, hogy felügyeletet gyakoroljon a beruházások fölött. Az is egy szimpatikus megjegyzés, hogy kiviteli terv nélkül nincs építés, ez is egy szigorú rendelkezés. Ugyanúgy a műszaki ellenőrzés folyamatossága. De ami minket leginkább érint, az az építőipari csomagolóanyagok, építési-bontási hulladékok elkülönített gyűjtése, ez az építkezésnél fontos szempont. De az újrahasznosított alapanyagok aránya is figyelmet fog igényelni, és a szén-dioxid-kibocsátás ellenőrzése. Ez mind olyan szempont, ami a fenntarthatóságot erősíti. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Szabó Rebeka alelnök asszonyé a szó.

SZABÓ REBEKA (Párbeszéd), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Csak röviden annyit szeretnék megjegyezni, hogy nagyon klassz, hogy kaptuk ezt a törvényt, de ahogy elhangzott az ismertetőben, nekem azért kicsit fáj az a 28 ezer milliárd, amit az elmúlt 13 évben - ha jól értem, az elmúlt 13 évről van szó - a kormány elköltött. Lehet, hogy én inkább azt mondtam volna, hogy nem kellett volna ennyi pénzt elkölteni beruházásokra, mert elképesztően sok teljesen fölösleges és ostoba beruházást hajtottak végre, aminek az én személyes véleményem szerint részben ráadásul korrupciós céljai is voltak. Úgyhogy ezek után valahogy nem tudom annyira osztani a lelkesedését az új törvény kapcsán, bár nyilván vannak benne előremutató elemek.

De azt szeretném megkérdezni, hogy arra van-e mód, hogy a törvény alapján felülbírálják azt, hogy milyen beruházásokat hajtanak végre és milyent nem, mert nem olyan régen jöttek ki listák, hogy milyen beruházásokat húztak le, miket szeretnének folytatni. Itt szeretném elmondani, hogy én elég nagy problémának látom, hogy egyrészt lehúztak rengeteg kórház-, szakrendelő-, iskolafelújítást, akár kistelepüléseken is, ellenben meghagyták a teljesen fölösleges látványberuházásokat, mint a budai Vár tönkretétele uszkve 340 milliárd forintért. Itt van a Budapest-Belgrád vasútvonal 750 milliárdért, vagy akár a Liget-projekt, amit most már igazán megnyugodhatnak és befejezhetnek, és talán nem kéne több épületet felhúzni a Ligetben, de azt se húzták ki valamiért. Viszont kihúzták például a Nyugati pályaudvar mögötti parkosítást, ami kapcsán a Párbeszéd-Zöldek egyébként petíciót is indított. Tehát nagyon jól hangzik az a számos elvi megfontolás, ami a törvényjavaslatban van, de a lényegről beszéljünk, hogy van-e arra mód, hogy esetleg ezeket felülbírálják, és hogy valóban olyan beruházásokat hajtanának végre, például kórház, szakrendelők, iskolák felújítása, már meglévő épületek, amik egyébként szintén nagyon fontosak helyi közösségeknek, kistelepüléseknek, és egy kicsit elengednék ezeket a gigantikus, nagyon sok száz milliárdos látványberuházásokat, amik kizárólag az Orbán-kormánynak jók, senki másnak. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Jelzem, hogy én is szeretnék tartalmilag hozzászólni, úgyhogy addig átadnám az ülés vezetését... *(Jelzésre:)* Bocsánat! Nem láttam, hogy képviselő asszony is szót kér. Akkor először megadom a szót képviselő asszonynak.

OROSZ ANNA (Momentum): Köszönöm a szót. Sajnos nem véletlen az, hogy az állami beruházásoknak elég rossz híre terjedt el az elmúlt több mint tíz évben. Rengeteg rossz példa van állami beruházásokra, a teljesség igénye nélkül a Biodóm, a Fertő tavi beruházás, a Sorsok Háza, a Liget-projekt, amit Szabó Rebeka képviselőtársam elmondott, a jelentősen dráguló Operaház felújítása, amit ráadásul elképesztően silány minőségben adtak át. Ezeket a projekteket leginkább a túlköltekezés jellemzi, több esetben a környezetrombolás, illetve a társadalmi egyeztetés, a helyi érdekképviselők, az önkormányzatok bevonásának a hiánya, illetve ezeknek a különböző fajsúlyú kombinációja.

Hogy ezek a projektek így valósulnak meg, annak semmi más nem áll a háttérben, mint az, hogy a politikai és gazdasági lobbik határozza meg azt, hogy mi épülhet ebben az országban állami pénzből vagy legalábbis részben állami támogatásból, és mi nem épülhet. Úgy látom, hogy erre ez a törvényjavaslat nem ad megoldást. Ennek a törvényjavaslatnak a legfőbb célja a központosítás. Rengeteg kivételt tartalmaz. A kormány gyakorlatilag egyedi határozatban mentesítheti az állami építési beruházást, például a közérdekű vagyonkezelő alapítványok esetében. Ennek a törvénynek a kidolgozásával párhuzamosan nem történik semmi, a nemzetgazdasági szempontból kiemelt státuszt élvező projektek helyzetével nem kezdett semmit a kormány. Vagyis ez azt jelenti, hogy amíg egy önkormányzati bölcsődei beruházás, ami részben állami támogatásból vagy részben EU-s támogatásból valósul meg, az hatálya alá kerül ennek a törvénynek, míg a bevezetőmben említett nagy állami beruházások meg kivételt fognak képezni ez alól. Ez gyakorlatilag rámutat arra, hogy a legfőbb problémákat nem fogja orvosolni ez a törvény.

Ha már ebben a bizottságban tárgyaljuk most ezt a javaslatot, az ökológiai, a klímavédelmi szempontok szerintünk egyáltalán nem fognak jobban érvényesülni a jövőben ennek a törvénynek a hatására. A nyomon követés, ellenőrzés és értékelés nem lesz része a társadalmi tájékoztatásnak, nem biztosított a rendszeres nyilvános jelentések megjelentetése, beleértve a szerződéses dokumentumokat, arról nem beszélve, hogy a kormány bármikor indoklás nélkül, bármelyik beruházás esetében korlátozhatja a beruházással kapcsolatos információk megosztását, ami szerintem szintén elfogadhatatlan. Nagy vonalakban kiemeltem a legfőbb kritikáinkat, ezek miatt mi biztosan nem fogjuk támogatni ezt a javaslatot. Köszönöm a szót.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Most átadom az ülés vezetését.

(Bencsik János, a bizottság alelnöke átveszi az ülés vezetését.)

BENCSIK JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke, a továbbiakban ELNÖK: Elnök urat illeti a szó.

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP): Köszönöm szépen. Még egyszer köszönöm miniszterhelyettes úrnak a részletes bemutatást. Én ugyan nem voltam jelen az általános vitán, de végig követtem miniszter úr exozóját is, és a vitát is igyekeztem végignézni. Szeretnék reagálni arra is, amit most miniszterhelyettes úr elmondott.

Abban teljesen egyetértünk, hogy a jogalkotási kényszer adott, tehát ezen a téren valóban szükség van arra, hogy készüljön egy átfogó koncepció, ami, mondhatjuk úgy,

hogy új jogi keretek közé tereli az állami beruházások rendszerét. Volt egy olyan szándéknyilvánítás vagy törekvés a minisztérium részéről, hogy valamiféle politikai konszenzus kialakítása is esetleg esélyes lehet. Azt gondolom, hogy egy picit ambiciózus ez a szándék, de annyit azért szeretnék jelezni, hogy itt nincs egységes ellenzéki álláspont. Tehát, ha állami beruházási politikáról beszélünk, akkor nagyon örülök, hogy a 2010 utáni időszakra egy kritikus megnyilvánulás itt is elhangzott. Azt gondolom, hogy nem is érdemes most belemennünk abba, nyilván nagyon sok kritikát megfogalmazhatnánk, de azért szeretném jelezni, hogy mi, az LMP – Magyarország Zöld Pártja igen kritikus a 2010 előtti állami beruházási politikával, és hasonló terjedelemben tudnám sorolni az ugyanolyan elfuserált és értelmetlen állami beruházásokat, mint a 2010 utáni időszakból.

Továbbá azt gondolom, hogy az alapelvek tekintetében sem feltétlenül van az ellenzéki oldalon egyetértés, úgyhogy ezt aligha lehet egyfajta egységes, egyik vagy másik oldal véleményeként beállítani. Mi például mindig is hangsúlyoztuk, hogy óriási szükség lenne arra, hogy Magyarországon ne csak egy patrióta beruházási politika, hanem patrióta gazdaságpolitika is érvényesüljön. Annak nagyon örülünk, hogy a szavak szintjén ugyan itt egy patrióta beruházási politika megvalósítása a törekvés, ugyanakkor ezt minimum aggodalommal figyeljük akkor, amikor, mondjuk, a gazdaságpolitika vagy éppen az iparpolitika terén ez nem érvényesül, és egy olyan döbbenetes mértékű és volumenű iparpolitika megvalósítására készül a kormány, ami nem a nemzeti érdekek erőteljesebb érvényesítését vetíti előre.

Ami egyébként a törvényjavaslatban olvasható, amit elmondott miniszterhelyettes úr is, azok közül nagyon sok alapelvvel egyetértünk. Itt a polgári jó ízlést említette miniszter úr, ami nagyon közel áll hozzám. Én itt még a hagyománytisztelet fogalmát is bevezetném, illetve ezt a törekvést, amit sokkal inkább szerettem volna kiolvasni a törvényjavaslatból. Nyilván deklaráció szintjén szerepel az alacsony környezetterhelésre való törekvés, amit, azt gondolom, hogy az előző napirendi pontnál is hangsúlyoztunk, hogy rendkívül fontos lett volna már és lenne a közeljövőben, hasonlóképpen a hazai kis- és középvállalkozások helyzetbe hozása, általában a magyar vállalkozások erőteljesebb helyzetbe hozása. Ebben sajnos nagyon nagy elmaradásban vagyunk, amire egyébként utalt is miniszterhelyettes úr. A fenntarthatóság, költséghatékonyság mind nagyon fontos szempont, mint ahogy a hosszú távú tervezhetőség is, tehát ez a fajta stratégiai szemlélet. Ugyan itt már egy picit, látva egyébként a kormányzati stratégiai szintű döntéshozatal ciklusok közé szorított helyzetét vagy a rövidtávúságát, így nehéz hozzátenni azt, hogy a beruházási politikában itt egyfajta tízéves tervezés valósuljon meg. Egyszerűen a kormányzati mechanizmusok nem egy ilyen hosszú távú gondolkodásra utalnak, szerintem nem adnak rá teret. Nagyon támogatandó a zöldinfrastruktúra kiépítése, fejlesztése. Megemlítésre kerül említés szintjén a településképi előírások tiszteletben tartása, illetve ilyen hangsúlyosan jelenik meg a véleményezés joga és a részvétel biztosítása. Ezekkel kapcsolatban kritikát szeretnék megfogalmazni.

A Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, amely semmiképpen nem vádolható ellenzéki elkötelezettséggel, azt gondolom, itt egy igen átfogó sorban fogalmazta meg a kritikáit, és valóban, ahogy elhangzott miniszterhelyettes úrtól, néhányat igyekeztek enyhíteni ezek közül a megfogalmazott kritikák közül. De azért, hogy változtattak azon a logikán, és nem automatikusan lesz minden 50 százalék hazai költségvetési forrásból vagy uniós forrásból megvalósuló beruházás alapvetően a törvény hatálya alatt, de mégiscsak önöknek, a kormánynak lesz joga ezt eldönteni, hogy melyik igen, melyik nem, így az a kritika, ami az önkormányzatok jogainak a súlyos sérülését alátámasztja, azt gondolom, nem kerül orvoslásra. Tehát továbbra sem

az önkormányzat fogja megmondani, hogy melyik ilyen finanszírozási összetételű beruházás kerül majd a törvény hatálya alá, és melyik nem.

Hasonlóképpen kap az önkormányzati oldal, az önkormányzati szövetségek - bár ez számomra kicsit ködös, hogy pontosan ki - lehetőséget az ágazati tanácsban való részvételre, de itt láthatjuk, hogy milyen dominanciája van gyakorlatilag miniszter úrnak, vagy alá tudom támasztani a kritikákat, hogy alapvetően egy központosítás történik. Tehát akármilyen is ennek a tanácsnak a működése, a joganyag alapján itt látható, hogy miniszter úrnak gyakorlatilag megkerülhetetlen szerepe lesz ebben, így az önkormányzatok is, mondhatjuk úgy, hogy csak statisztaszerepbe kerülnek a saját területükön megvalósuló és az ő részleges finanszírozásukból megvalósuló beruházások esetében is.

A beruházásoknál, hogy nem kerül tulajdonába a beruházási idő alatt az önkormányzati vagyon, ez egy pozitív változás. Itt felmerültek alaptörvényi aggodalmak is, hogy ez ne felelne meg az Alaptörvény önkormányzati vagyonra vonatkozó passzusának. Elképzelhetőnek tartom, hogy ez a módosítás ezt orvosolni fogja.

A legsúlyosabb kritika, azt gondolom, hogy nagyon sok helyről megfogalmazódott, az a fajta jogosultság, ami gyakorlatilag a miniszter úrnak, a minisztériumnak megadja a lehetőséget, hogy mentesítsen a törvény hatálya alól bizonyos beruházásokat. Azt gondolom, hogy itt nagyon sokan megalapozottan fölvetették, hogy ha egy ilyen szintű döntést meg tud hozni miniszter úr, akkor önmagában ez nem húzza-e át ennek az egész törvényi szabályozásnak az értelmét, hiszen ilyen kiterjedt rendszert vetít elő ez a törvényjavaslat, ugyanakkor ez alól mentesíthet gyakorlatilag egy tollvonással miniszter úr bármilyen beruházást. Azt gondolom, hogy a törvény szellemiségével ellentétes ez a fajta jogosultság. Tehát szerintem egy nagyon jelentős előrelépés lenne, ha teljes egészében kihagynák a törvényjavaslatból azt a részt, hogy miniszter úr gyakorlatilag át is húzhatja az Országgyűlés által elfogadott törvény rendelkezéseit.

További néhány megjegyzésem lenne még. Itt a nyilvánosság biztosítása, a részvétel fontossága megjelenik deklaráció szintjén a törvényjavaslatban, ugyanakkor ennek a szabályozása nem. Ez hogyan történhet meg?

Szintén a különböző tanácsokban, létrehozott fórumokon nem jelennek meg a fenntarthatóság szempontjainak képviselőit alkalmas szereplők, és ezt súlyosan aggályosnak tartjuk, mint ahogy azt is, hogy ez a törvényi rendelkezés felülírhat bizonyos környezetvédelmi szabályozásokat, akár önkormányzati szabályozásokat, fák védelmével kapcsolatos szabályozásokat, helyi környezetvédelmi szabályokat átírhatja a törvény. Ha látjuk az állami beruházásokhoz kapcsolódó szemléletet - és most egyetlen példát hozok -, például azt, hogy múlt évben kétszer megtörténhetett Magyarországon, hogy hatóságok kiadtak építési engedélyt egy olyan beruházásra, ami az aligai magaspart ledózerolására vonatkozott, tehát egy természeti kincsünk, egy páratlan geológiai formáció elpusztítására, akkor én nem tartom megalapozottnak, hogy nekünk meg kéne bízni a kormányban, hogy a környezetvédelmi szempontok érvényesítése hangsúlyos lesz. Azt gondolom, hogy ez nem is csak egy helyi, hanem egy nemzeti érdekléssel ellentétes, hogy megtörténhet Magyarországon, hogy természeti kincseinket lepusztítják. Most éppen hatályon kívül helyezték ezt a rendelkezést, de ez is aláhúzza, hogy bizony törvényi szinten kell-e garantálni ezeket a környezetvédelmi szempontokat.

Az valóban pozitív, hogy a kiviteli tervek meglétéhez kötnék a beruházásokat. Itt néhány kérdésem lenne, hogy, ugye, látjuk, hogy mennyi kihívással küzdenek adott esetben a tervezők is Magyarországon, például a közműnyilvántartásokkal kapcsolatban. Ha kockázatot jelent egy beruházónak, hogy csak egy engedélyezési

szintű tervvel tud elindulni, akkor azt gondolom, hogy a kockázatokat az mérsékelné, ha a kormányzatnak lenne olyan törekvése, hogy a közműnyilvántartások lényegesen pontosabbak legyenek, és a közműszolgáltatók, akik adott esetben rettenetesen tőkeerős cégek, akik sokszor, mondjuk, még nemhogy egy önkormányzatot, de még a kormányt és egy minisztériumot sem nem tekintenek partnernek, annyira erős pozícióból tárgyalnak, hogy az ő, hogy úgy mondjam, partneri hozzáállását egy icipicit erősíteni kéne, hogy a közműnyilvántartások megfelelő minőségű kidolgozására és a közműegyeztetések megfelelő szintű és minőségű lefolytatására rá lehessen kényszeríteni őket, hiszen ez szükséges ahhoz, hogy a beruházói kockázatokat csökkenteni lehessen. Ezek lennének a kérdéseim.

ELNÖK: Az ülésvezetési feladatokat visszaadom elnök úrnak.

(Dr. Keresztes László Lóránt, a bizottság elnöke átveszi az ülés vezetését.)

DR. KERESZTES LÁSZLÓ LÓRÁNT (LMP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Köszönöm szépen. Ismételten kérdezem képviselőtársaimat, hogy van-e újabb hozzászólási szándék. *(Jelzésre:)* Parancsoljon!

DR. TURI-KOVÁCS BÉLA (Fidesz), a bizottság alelnöke: Nagyon röviden. Elhangzottak olyan kritikák, hogy az elmúlt mintegy 10 esztendőben megvalósultak olyan beruházások, amelyeket nem tartanak teljesen indokoltnak. Talán történelmi példával is folyamodhatunk. Annak idején, amikor elérkezett a millennium ideje, Budapest szinte megújult. Megépült a Vajdahunyad vára, amit nagyon sokan elleneztek - azt mondták, hogy fölösleges, van már Vajdahunyad vára, akkor Magyarországhoz tartozott -, amely ma dísz a fővárosnak. Megépültek olyan létesítmények, amelyeket, el kell ismernem, a viszonylagos pénzbőség tett lehetővé, az tette lehetővé, hogy egy prosperitás volt, és ez a prosperitás lehetővé tett bizonyos beruházásokat, talán olyanokat is, amelyek halaszthatók lettek volna.

Ma az az észszerű változás kell bekövetkezzen - a törvény ezt célozza, meggyőződésem szerint -, hogy igazodni kell az adott lehetőségekhez, és az adott lehetőségeken belül kell megtalálni a legjobbakat. Meggyőződésem, hogy valamennyien, akik itt vagyunk, azokat a beruházásokat, amelyeket most esetleg kifogásolnak, szívesen használják, nézik, és büszkéek rá, hogy megépültek, csak hát a politika ezt éppen most ellenzéki oldalon nem teszi lehetővé. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen alelnök úr hozzászólását. Annyi reakciót engedjen meg, hogy utaltam is rá, hogy a hagyománytisztelet számomra, számunkra rendkívül fontos. Sokszor vannak olyan beruházások, amiről lehet aktuálisan akár gazdaságosság szempontjából, az aktuális gazdasági helyzet szempontjából is vitát indítani, de ha hozzájárulnak a nemzeti hagyományaink továbbéléséhez, egy település hagyományainak, illetve építészeti értékeinek az erősítéséhez, akkor azt gondolom, hogy az támogatandó. Ugyanakkor azért láthatunk ebben a kormányzati ciklusban, ugye, a 2010 utáni időszakban meg az az előttiben is ilyen beruházásokat, amire én azt gondolom, hogy egyikünk sem lehet későbbiekben sem büszke. Ha ezt a ciklust említjük, akkor itt a Budapest-Belgrád vasútvonal lesz az, ami szerintem semmilyen szempontból nem alátámasztható, és ha a 2010 előtti időszakból kell valamit megemlíteni, ami szimbolikus, az az M6-os autópályán készült alagutak ügye, ami, azt gondolom, megint csak semmilyen módon nem volt alátámasztható az indokoltság szempontjából sem, ott nyilván egész más szempontok játszottak szerepet, amikor ezek a döntések megszülettek.

Kérdezem képviselőtársaimat, hogy van-e további hozzászólási szándék. *(Senki sem jelentkezik.)* Nincs. Visszaadom a szót miniszterhelyettes úrnak.

Csepreghy Nándor válaszai

CSEPREGHY NÁNDOR államtitkár (Építési és Közlekedési Minisztérium): Köszönöm szépen, elnök úr, és a képviselőknek is a hozzászólásokat. Megpróbálok dedikáltan válaszolni, viszont vannak átfedések is, engedjék meg, hogy összevonva tegyem meg.

Először is Harrach képviselő úr hozzászólására reflektálva. Igen, miniszter úr egy abszolút világos elvet határozott meg, a „svábosabban” építkezésnek az elvrendszerét. Az alapanyagokkal kapcsolatban itt mindenképpen szeretném kiemelni, ezt problémának tartjuk, amire leginkább a Covid-válság és az ellátási láncokra gyakorolt hatása igazolt, az az, hogy a magyar építőipari kitétség 80 százalékban importot jelent. Ezt mindenképpen csökkenteni kell. Ezt részben fogja tudni kezelni a Mol által idén év közepén beindítandó hulladékconcessziós rendszer, ami a visszagyűjtési kötelezettséget egészen más szintre emeli a korábbi gyakorlathoz képest, és ezért a visszagyűjtésből újra keletkező alapanyagok hasznosításában is új szempontokat érvényesít. Erre egy iparpolitikai programot is szükséges, a mi meglátásunk szerint indítani, hogy ez a szám javítható legyen. Egyrészt túl sok elsődleges alapanyag áramlik ki az országból, gondolok például faipari alapanyagokra, amelyek tiltását vagy a korlátozását érdemes lenne kormányzati szinten megfontolni. Természetesen ez felvet európai versenyjogi kérdéseket is, de azt gondolom, hogy ebben nyugodtan lehet bátran előremenni. De mindenképpen ezt a 80 százalékos arányt, ami az alapanyagok tekintetében a függőséget illeti, ezt mindenképpen csökkenteni kell.

Szabó Rebeka képviselő asszonynak. Én elfogadom, képviselő asszony, hogy nagyon mást gondolunk a világról, és azt is elfogadom, hogy ön ezt megpróbálja egy morális megközelítésből a saját pozícióját felfelé, a miénket pedig lefelé pozícionálva dimenzionálni. Ehhez önnek teljes egészében megvan a jogköre. Nekem pedig a kormány képviseletében megvan a jogköröm arra, hogy erről mást gondoljak. Valószínű, hogy a kettőnk mögött álló pártbeli különbségek is a társadalom véleményét tükrözik, hogy melyikünknek van ebben a kérdésben igaza.

Szeretném pontosítani a képviselő asszonyt abban a kérdésben, hogy a leállított beruházások vagy a felfüggesztett beruházások tekintetében a Nyugati pályaudvar mögötti liget-, illetve zöldpark-beruházást senki nem állította le, tekintettel arra, hogy az a beruházás soha meg sem indult. 2017-ben volt egy koncepciója Lázár miniszter úrnak, ami arról szólt, hogy a Nyugati pályaudvar mögötti teret, összesen egészen az Állatkerttel, az Állatkert mögé kimenve a Nagykörútig, a mai Biodóm-beruházásnak a helyszínéig egy új zöld parkként valósítjuk meg, majd 2018 után ez a beruházás nem valósult meg. Vitézy Dávid korábbi államtitkár úr egy közel 500-600 milliárd forintos projektet terjesztett a kormányzat elé, amely arról szólt, hogy egy alagútrendszer futnának a Nyugati pályaudvar és a Déli pályaudvar köré, és ennek tekintetében indítottak meg tervezési beruházásokat, és ez a beruházás állt meg. A Momentum polgármestere, Soproni úr megkereséssel élt a minisztérium irányába, és abban maradtunk a polgármester úrral, hogy a helyi önkormányzatnak idén őszig lesz egy koncepció arra vonatkozóan, ami visszatér a 2018 előtti zöldpark-megvalósítási koncepcióhoz, és miniszter úr személyes dedikációt, ígéretet tett polgármester úr irányába, hogy ezt az Építési és Közlekedési Minisztérium támogatni fogja. Tehát a liget mögötti, illetve a Nyugati pályaudvart és a Ligetet összekötő zöldpark-koncepció azért sem tudott leállni, mert az a tervkoncepciónál további szinten soha nem is indult meg.

A Budapest-Belgrád beruházást ön is, illetve elnök úr is érintette. Itt egyetlen dolgot szeretnék figyelmükbe ajánlani. Akkor, amikor a Budapest-Belgrád beruházásról beszélnek, akkor mindenki egy Budapest-Belgrád beruházásról beszél, mint egy, a két fővárost összekötő vasúti beruházásról. Ez azonban egyáltalán nem erről szól. A Budapest-Belgrád beruházás egy sokkal tágabb kitekintésű logisztikai projekt, ami arról szól, hogy van-e lehetőség arra, hogy ha már a globalizált világgazdasági ellátási láncokban, a kínai, távol-keleti termékeknek meghatározó jelentősége van... Arról, hogy ez a mérték egészséges-e vagy sem, nyithatunk egy másik vitát, de akkor hosszan üldögnénk itt a mai nap folyamán, de hogy ezek a termékek valamilyen szinten elkerüljenek Európába, akkor ezek hogy érkeznek Európába: az Északi-tengeren található kikötők irányából érkeznek meg, vagy adott esetben a pireuszi kikötőn keresztül, ott vasúti átrakodást követően Görögország, Észak-Macedónia, Szerbia és Magyarország területén át a közép-európai régióba. A Budapest-Belgrád projekt e nélkül a korridor nélkül nem értelmezhető. Ezért szeretném mindenkinek felhívni a figyelmét, hogy természetesen ennek a projektnek vannak ellenzői, de ennek a projektnek a megtérülési szándékát csak ebből a dimenzióból lehet értelmezni. Ennek a projektnek a másik oldalon lévő ellenérdekelt gazdasági szereplői pedig azok, akik azt a mostani ellátási rendszert semmiképpen sem szeretnék megváltoztatni, amire a közép-kelet-európai logisztikai rendszer ráfűződik, tehát az északi-tengeri kikötőkön keresztül átrakott vagy közúti vagy vasúti személyszállításra, és azon keresztül a közép-európai régióba juttatott árumozgás tekintetében. Öt nappal rövidebb és sokkal olcsóbb. Természetesen megváltoztatja az évtizedes status quót, amire mi mindenképpen törekszünk. Ez ebben a tekintetben igenis egy stratégiai-politikai projekt, amit végre fogunk hajtani.

Orosz Anna képviselő asszonynak, ha megengedi, én nem gondolom, hogy igaza lenne abban, hogy rossz híre van a beruházásoknak. Az egy másik kérdés, hogy önök rossz híret szeretnék kelteni a beruházásoknak, de tudja, nagyon nagy különbség van a Momentum és a kormányzat között, akár politikai gondolkodás tekintetében is. Önök egyetlen dolgot tudtak eddig produkálni, hogyan tudtak különböző fejlesztések ellenébe menni. Az égvilágon még semmit nem építettek, sem önkormányzati ténykedésük alatt, az országgyűlési munkájukat pedig meg kell ítélni. Az egy nagy különbség, hogy mi a politikai sikert nem abban mérjük, hogy hány önmagát liberálisnak vélő médium közvetít élőben Facebook-live-ot a mi politikai akcióinkról, hanem abban mérjük, hogy mit gondolnak a magyar emberek a fejlesztéseinkről. Ebben a tekintetben ez a kormányzat Orbán Viktor vezetésével négyszer kapott kétharmados felhatalmazást egymást követően, tehát más a fókuszcsoport, ahol mérjük a politikai sikert. Ebben a tekintetben én értem, hogy a képviselő asszony ezt nem akarja elfogadni, ez szíve joga, nekünk pedig az, hogy olyan politikát valósítsunk meg, ami a magyar emberek javára van a meglátásaim szerint. *(Szabó Rebeka távozik az ülésről.)*

Abban is nehéz helyzetben van a Momentum, hogy bár próbál szakmailag megalapozott lenni, nincs olyan szakmai szervezet, aki ebben a törvényben ne mondott volna véleményt a törvény koncepciójáról, még az Országgyűlésnek való benyújtást megelőzően. Huszonöt szakmai szervezet. Nem talál olyan építőipari szakmai szervezetet, amely ne szólalt volna meg, 900 javaslatot épített be a kormányzat. A politikai kritikák tekintetében pedig igen, az, amit Lázár miniszter úr, közlekedési miniszterré való kinevezését követően talán tavaly decemberben önnel lefolytatott vitát a parlament Gazdasági Bizottságában, az pedig legitim. Nézőpontbeli különbség az, hogy a politikai eszközrendszeren keresztül akarunk-e magyar építőipart támogatni vagy sem. Én elfogadom azt, hogy a Momentum minden esetben csak az internacionális vállalatoknak a szekértáborát tudja erősíteni, és csak ezt a koncepciót

tudja támogatni, mi azt gondoljuk, hogy néhány iparágban - ilyen például a mezőgazdaság, az építőipar, a gépjárműipar bizonyos szempontrendszerrel - van legitimitása, van helye, van létjogosultsága a magyar szereplőknek, és ezt egy magyar kormányzati szereplőnek, a nála lévő szakpolitikai eszközrendszerrel együtt támogatnia kell. Betartva azt az elvet, hogy nem elég magyarnak lenni, jónak is kell lenni, de mivel máshol van a siker mércéjének a keresése, vagy máshol keressük ezt a politikai sikert, önök meglegszenek különböző médiumok egyhangú támogatásával. Mi ezt a magyar emberek esetében. Talán a két frakció közötti méretbeli különbség is tükrözi, hogy hosszú távon melyik a kifizetődőbb.

Elnök úrnak szeretném a figyelmébe ajánlani, hogy a magyar építészetéről szóló törvény, ami várhatóan idén tavasszal kerül az Országgyűlés elé, és a minisztériumi koncepció alapján idén ősszel kerülhet elfogadásra, ha ezt az Országgyűlés támogatja, az a kiegészítője az állami beruházási kerettörvénynek, és amely nagyon sok kérdést rendez, amit a képviselő úr itt feszeget. Többek között gondolok itt arra, hogy milyen területeken teszi egyáltalán lehetővé új beruházások, akár kereskedelmi, akár ipari, akár pedig magáncélú beruházások létrejöttét, hogyan és miként óvja azt, hogy az agglomerációs települések, már most is azt gondolom, limiten lévő fejlesztésüknél ne terjeszkedjenek tovább, hogyan húzható a különböző zöldgyűrű különböző települések, illetve minden település köré, ami megakadályozza azt, hogy például mezőgazdasági területeket lehessen bevonni bármilyen beruházási területbe, és hogyan tudjunk gátat szabni annak is, hogy a lakosság szám bővülésével egy-egy településen az állami infrastruktúra-fejlesztési kötelezettség is beláthatatlan terheket rójon a magyar költségvetésre, gondolok itt akár a központira, gondolok itt akár az önkormányzatok költségvetésére.

Azt mindenképpen látni kell, hogy függetlenül attól a vitától, ami ma az Európai Bizottság és a kormány között zajlik, a kohéziós politika 2004 óta ismert formájában rövid távon, de legkésőbb ennek a hétéves fejlesztési időszaknak a végén le fog zárulni, és a magyar gazdaság is elérte azt a fejlettségi szintet, hogy lényegében nem fog tudni kohéziós forrásokat bevonni. A kérdés az, hogy milyen fejlesztési forrásokra állítjuk át a magyar gazdaság működését, tekintettel arra, hogy a 9,7-9,8 millió lakossal rendelkező ország inkluzív módon nem fog tudni növekedést produkálni hosszú távon, és a magyar életszínvonal fenntartásához pedig legalább egy éves szinten 3 százalékos gazdasági növekedésre van szükség. Tehát alapvetően egy külfölditőke-vezérelt beruházáspolitikát kell végrehajtani. Ennek van számtalan vitája, amit megint nem hoznék ide, mert ugyancsak elvinné a beszélgetést, de ezt az FDI beruházási struktúrát, annak a célrendszerét, annak a megvalósíthatóságát szeretném mindenképpen egy, akár politikai vitának is a tárgyává tenni.

A polgári jó ízlésre vonatkozóan, amit elnök úr is itt szóba hozott, azt gondolom, hogy Lázár miniszter úrban abszolút egy támogató politikai szövetségesre találhat. Nem véletlenül erősítettük meg az országos társulás működési keretrendszerét, ami nemcsak a közcélú beruházások esetében, hanem bizonyos négyzetméternagyság alapján vagy afölött már a magánberuházásokra is mindenképpen kiterjeszhetővé válik, számtalan beruházói szándékot megtörve vagy módosításra kényszerítve.

Az önkormányzati szövetségek, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, a Megyei Jogú Városok szövetsége, a Budapesti Fővárosi Önkormányzatok Szövetsége egyenként delegálhatnak majd tagot az érdekegyeztető tanácsba, aki döntéseit négyötödös felhatalmazással hozza meg, amelynek a vezetője a mindenkori építészeti felelősséggel rendelkező miniszter. Ha egyszer a kormányzás felelőssége adott esetben majd önöket fogja terhelni, akkor az önök által delegált építési miniszter lesz ennek a felelőse. Attól nem tudunk elvonatkoztatni, hogy itt van egy nagyon világos felelősségi rendszer miniszter, rábízott portfólió, költségvetési források tekintetében,

ez átvezet már az 50 százalékos kérdéskörre is, hiszen azokban a beruházásokban, ahol 50 százaléknál magasabb a központi költségvetési támogatási arány, ott van egy nagyon világos politikai és jogi felelősség. Nem helyes gyakorlat az a mi meglátásunk szerint - függetlenül attól, hogy az elmúlt 12 évben is így működött -, hogy ez a politikai felelősség egy osztott felelősség volt, hiszen van azért egy magyar Országgyűlés által interpellálható miniszter, aki a parlamentben politikai felelősséget vállal, a magyar bíróság előtt pedig jogi felelősséget vállal az általa kezelt költségvetési forrásokért, azonban ebben a tekintetben az ő felelősségvállalásán kívül születhettek döntések. Ezt a vitát ebben a körben, azt gondolom, le kell folytatni. Az az öt javaslat szerintem részben kezeli, de nem bontja azt a felelősségi tisztázási szándékot a kormányzat részéről, ami az önkormányzatok saját területén megvalósuló beruházások esetében ad vissza bizonyos jogköröket, ott pedig, ahol nem, ott pedig egy konzorciumi együttműködést kényszerít ki, tehát a helyi önkormányzat szándéka, akarata és tudta nélkül a helyi önkormányzat területén nem valósulhat meg semmi.

Amennyiben jogos lenne az önkormányzati kritika arra vonatkozóan, hogy hiányoznak az önkormányzati kontroll lehetőségei, akkor viszont zárójelbe tettük az elmúlt 12 évben megfogalmazott összes kritikát a beruházásokkal kapcsolatban, ami a túlárazás tekintetében, az időbeli elhúzóadások tekintetében ugyancsak, azt gondolom, hogy legitim volt. Tehát el kell dönteni, hogy melyik álláspontra helyezkedünk. Miniszter úr azok közé a politikusok közé tartozik, aki a rábízott portfólióért világos felelősséget vállal, ehhez meghatározó szabályokat is alakít a kormányzás adta lehetőségek figyelembevételével, és ebben, azt gondolom, még partnerségre is hajlandó akkor, amennyiben ez a felelősség nem csorbul, de valóban megadja a respekálható igényeket, a helyi önkormányzati igények becsatornázására vonatkozóan mit és hogyan lehet építeni, az önkormányzatok jogköreit meg kell építeni.

Többen szóba hozták, és szeretném a kiemelési rendeleteket is megemlíteni, illetve megfogalmazni miniszter úrnak a szándékát abban a tekintetben, hogy a kiemelő rendeletek alkalmazhatóságát miniszter úr szeretné kifejezetten és kizárólagosan közcélú beruházásokhoz kötni, és ebben a tekintetben hajlandóak vagyunk - a TAB-ig ez aktuálisan meg is tehető - módosító indítványok befogadására nyitottságot mutatni, bármely politikai oldal képviselőjének. Tehát az a minisztériumi szándék, hogy kiemelt beruházás csak közcélú beruházás esetén valósulhasson meg.

A tervezéssel kapcsolatos hozzászólására elnök úrnak annyit szeretnék mondani, hogy egyrészt a kiviteli tervek hiányában indított közbeszerzések gyakorlata vezetett számtalan pénzügyi és kivitelezési anomáliához. Bizonyára be fogja lassítani vagy időben széthúzza a beruházások kivitelezési időigényességét az, hogy engedélyes kiviteli tervek nélkül nem lehet kiviteli közbeszerzésre kitenni egyetlenegy beruházást sem. Azt gondoljuk, ha máskor nem is, most, amikor forrásszűk időszak van, akkor meg lehet csinálni azt az ütemváltást a beruházási politika gyakorlatában, hogy a forrásszűk időszaknak, tartson az akár egy-két évig is, az időintervallumát felhasználjuk arra, hogy olyan terveket rakjunk össze szakpolitikai koncepciók alapján, amelyek kiviteli tervekkel együtt helyezhetőek kiviteli közbeszerzés alá, ami pedig egy garanciát jelent arra vonatkozóan, hogy a magyar állam mit, mennyiért és hogyan valósít meg, és ez az ár, amennyibe kerül ez a magyar adófizetőknek, az összhangban van-e azzal a társadalmi haszonnal, amit ez a beruházás képes lesz produkálni. Itt a beruházások esetében pedig a teljes kivitelezői időszak, amely kivitelezési időszakban a tervezési kontrollnak is meg kell maradnia.

A BuBe kérdésre pedig válaszoltam.

Turi-Kovács Béla alelnök úr szavaival szeretnék egyetérteni. Valóban, minden olyan beruházás, amire ma Budapesten büszkék vagyunk, a Ligettől kezdve a millenniumkori beruházásokig, mind-mind olyan beruházások voltak akkor, amikor

megépültek, amelyek hatalmas társadalmi kritikát váltottak ki, ma pedig, azt gondolom, hogy politikai vagy világnézeti meggyőződéstől függetlenül mindenki ezeket tekinti a főváros vagy akár a vidéki Magyarország büszkeségeinek. Köszönöm szépen megtisztelő figyelmüket.

ELNÖK: Köszönjük szépen, miniszterhelyettes úr. Hadd jegyezzem meg, hogy üdítő az, amikor egy bizottsági ülésen egy minisztériummal lehet érdemben vitázni. Úgyhogy ez mindenképpen a tiszteletemet vívja ki miniszterhelyettes úr részére.

Egyetlenegy dologra engedje meg, hogy reagáljak. Azt gondolom, hogy sikerült felszínre hozni az egyetértési pontokat, a véleménykülönbségeket is, de a Budapest-Belgrád vasútvonalai projekt szerintem ez jól szimbolizálja azt, amivel kezdtem a kritikámat, hogy van egy szándék patrióta beruházási politikára, miközben a háttérben a gazdaságpolitikában ez nem érvényesül. Mi alapvetően azt valljuk patrióta nemzeti szervezetű zöldpártként, hogy nem szabad abban gondolkodnunk, hogy Távols-Keletről beáramló tömegtermékekre próbáljuk felépíteni az igények kielégítését. Tehát alapvetően mi valóban patrióta gazdaságpolitikát szeretnénk, azt, hogy az igényeket helyi termeléssel lehessen a legnagyobb mértékben kielégíteni. Ez az, ami megjelenik egy, hát nem patrióta szempontú döntés végrehajtásában, és itt jönnek ki azok az ellentmondások, amelyekre felhívtam a figyelmet.

Egyébként meg itt a BuBe-program kapcsán itt olyan praktikus problémákra is felhívtuk a figyelmet, hogy például Kína akarja-e ezt majd használni, vagy Kína Triesztbe fog szállítani. Van egy törekvés a kormány részéről, hogy Triesztben legyen valamiféle kikötői kapacitásunk. Maga Szijjártó miniszter úr mondta, hogy ha ez megvalósul, akkor az minden magyar és magyarországi cég szállítási igényeit kielégíti. Sajnos nagyon azt látjuk, hogy a tendencia arra mutat, hogy Kína beruház, fejleszt Triesztben, és Triesztben kíván egyfajta logisztikai központot létrehozni, és nem a pireuszi kikötő lesz az, ahonnan a szállítás majd történni fog. Egyébként az is felmerült, hogy lesz-e értelmezhető infrastruktúra, akár ha Belgrádtól délre nézzük, Pireuszig valaha megépül-e, létezni fog-e ez a szállítási útvonal. Mi úgy látjuk, hogy erre nincs garancia. Ugyanúgy, ahogy nincs garancia, hogy a kínai fél használni akarja majd ezt a beruházást.

És akkor azt már tényleg nem hozom ide, hogy a műszaki tartalom, a költségek és a többi tekintetében pedig semmilyen módon nem volt magyarázható az a sok kirívó adat, amit láthatunk, illetve a műszaki tartalom konkrétan nem is volt megismerhető, és a megtérülési garanciák sem voltak megismerhetőek. Úgyhogy én azt gondolom, hogy ez egy nagyon durva fekete pont ennek a kormánynak, hasonlóképpen, mint ahogy már említettem, az előző kormányoknak például az M6-oson az alagutak megépítése szintén egy örületes projekt volt, aminek annak idején egyébként, nyilván még nem parlamenti politikai szereplőként felhívtuk a figyelmet.

Ismét kérdzem képviselőtársaimat, miniszterhelyettes urat, hogy bármilyen hozzászólási szándék maradt-e. *(Jelzésre:)* Orosz Anna képviselő asszonyé a szó.

OROSZ ANNA (Momentum): Köszönöm. Nekem csak egy rövid reflexióm lenne a válaszaira. Egyrészt személyesen engem nem zavar, hogy milyen választ ad, de én Újbuda képviselője vagyok, az újbudai választókat képviselem, és az ő nevükben azt gondolom, hogy elvárhatom, hogy érdemi választ kapjak a kérdéseimre és a kritikáimra.

Azt gondolom, de lehet, hogy ebben világnézeti különbség van közöttünk, szerintem önöknek nem az a feladata, hogy az építőipari érdekeket képviseljék, hanem hogy egyeztessék a gazdasági szempontokat a fenntarthatósági szempontokkal, és ezt valahogy összhangba hozzák azzal, hogy felelősen kell elkölteniük a közpénzeket.

Nagyon örülök annak, hogy mindenféle építőipari érdekvédelmi szervezetet, képviseleti csoportot megkérdeztek, de én azt gondolom, hogy például, ha már a Fenntartható Fejlődés Bizottságában ülünk, akkor több szó kellett volna hogy essen a fenntarthatósági kérdésekről, mert a projektek, amiket itt képviselőtársaimmal együtt említettünk, azok nagyon sokszor ebben az aspektusban, hogy finoman fogalmazzak, hiányt szenvednek a fenntarthatósági szempontok érvényesítésében.

Végül, de nem utolsósorban az, hogy önöknek mekkora felhatalmazása és hányadszorra van, szerintem egyrészt nem tartozik ehhez a vitához, de ha már ön felhozta, én azt gondolom, hogy ehhez a felhatalmazáshoz felelősség is társul. Volt már a történelem során sokszor olyanra példa, hogy egy adott vezetésnek volt felhatalmazása, utóbb azok a vezetések nem mindig érdemelték ki a történelemtörténetekben a legpozitívabb értékeléseket. Úgyhogy ha esetleg felmerül annak a lehetősége, hogy lehetne ezt még jobban csinálni, vagy lehetne a fenntarthatósági szempontokat például az építkezések során jobban érvényesíteni, akkor én azt gondolom, hogy érdemes erre összpontosítani a jövő generációinak az érdekében. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Parancsoljon!

CSEPREGHY NÁNDOR államtitkár (Építési és Közlekedési Minisztérium): Csak hogy a bizottságban semmiképpen ne maradjon kérdés. Igyekeztem, már csak a formai szabályok betartása okán is minden képviselőnek abban a százalékos arányban válaszolni, akár a fenntarthatósági kérdéseire, amennyiben az százalékosan megfogalmazható volt a kérdéssel kapcsolatban. Mivel a képviselő asszony 90 százalékban közpolitikai kérdéseket érintett, azt gondoltam, ezek érintik a legjobban, nem pedig a fenntarthatóság kérdései. Köszönöm szépen.

Határozathozatalok

ELNÖK: Köszönöm szépen. Úgy látom, hogy további hozzászólási szándék nincs. A részletes vita ezen szakaszát lezárom. Képviselői módosító javaslat benyújtására nem került sor, és bizottsági módosító javaslat megfogalmazására sem érkezett előzetesen javaslat.

Megnyitom a részletes vita utolsó szakaszát. Itt döntünk a részletes vita lezárásáról, illetve a részletes vitáról szóló jelentés elfogadásáról és benyújtásáról. Felhívom képviselőtársaim figyelmét, hogy a részletes vitát lezáró bizottsági jelentés elfogadása során a törvényjavaslatnak a határozati házsabály 41. § (1) bekezdésében foglaltaknak való megfeleléséről is döntünk.

Kérdezem a bizottságot, hogy lezárja-e a részletes vitát. Aki egyetért, kérem, szavazatával jelezze! *(Szavazás.)* Úgy látom, hogy egyhangú döntéssel megszavaztuk.

Kérdezem a bizottságot, hogy elfogadja-e és benyújtja-e a részletes vitáról szóló jelentést. Ki támogatja? *(Szavazás.)* 6 igen szavazat. Ki nem támogatja? *(Szavazás.)* 2 nem ellenében a bizottság ezt elfogadta.

Kérdezem a bizottságot, hogy kíván-e előadót állítani. *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben ilyen szándék nincs, kérdezem a bizottságot, hogy a kisebbségben maradt képviselők kívánnak-e kisebbségi vélemény képviselésére előadót állítani. *(Senki sem jelentkezik.)* Én javasolom, hogy legyen ilyen, és vállalkozom is erre a feladatra, ha ebben egyetértés van.

Még egyszer megköszönöm a bizottsági munkában való részvételt miniszterhelyettes úrnak és munkatársainak. Köszönjük szépen, hogy ilyen részletesen lehetőség nyílt a vitára. Ezennel ezt a napirendi pontot lezárom.

Az akkumulátorgyárak magyarországi létesítésének és bővítésének feltételeiről szóló H/3982. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Áttérünk a mai ülésünk harmadik napirendi pontjára, amely az akkumulátorgyárak magyarországi létesítésének és bővítésének feltételeiről szóló H/3982. számú határozati javaslat vitája, majd döntés a tárgysorozatba vételről.

Ez az indítvány Gurmai Zita képviselő asszony indítványa... És társai indítványa, bocsánat! Az előterjesztők részéről körünkben van Tóth Bertalan frakcióvezető úr. Megadom a szót.

Dr. Tóth Bertalan előterjesztése

DR. TÓTH BERTALAN (MSZP) előterjesztő: Köszönöm a szót, elnök úr, és köszönöm a pontosítást: a Magyar Szocialista Párt frakciójának a határozati javaslata ez. Köszönöm szépen a lehetőséget, hogy tudunk erről ma tárgyalni a bizottsági ülésen.

Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Bizottság! Az idő előrehaladta miatt nem kívánom hosszan sorolni az akkumulátorgyárakkal kapcsolatos aggályokat, az erőltetett iparosításból fakadó hátrányokat és önmagában ezt a kérdéskört, hiszen mégiscsak a Fenntartható Fejlődés Bizottságának ülésén ülünk, és minden képviselő elkötelezett híve és támogatója a fenntartható fejlődésnek, gazdasági fejlődésnek, önök pontosan ismerik azokat a tragikus adatokat és számokat, amelyeket ez az erőltetett iparosítás okoz a magyar környezetnek és a magyar gazdaságnak.

Önök tisztában vannak a környezeti és egészségügyi kockázatokkal, pontosan tudják, hogy milyen kémiai anyagokat használnak fel ezekben az akkumulátorgyárakban, milyen veszélyt jelenthet ez a magyar környezetre, milyen környezetszennyező hatása lehet. Önök pontosan tudják, hogy milyen zajhatása van egy ilyen akkumulátorgyárnak, pontosan tudják, hogy milyen irgalmatlan mennyiségű vizet használnak fel ezek az akkumulátorgyárak, és azt is tudják, hogy milyen elképesztő mennyiségű energiát használnak fel. Egyes számítások szerint 1 egységnyi akkumulátorteljesítményhez 40-60-szoros energiát kell egy ilyen gyárban előteremteni, hogy ez az akkumulátorteljesítmény legyártható legyen. Azzal is tisztában vannak, hogy a gazdaságra milyen hatásai vannak. Önök is pontosan tudják a fenntarthatóság szempontjából, hogy magyar munkaerő nem áll rendelkezésre ezeknek a gyáraknak a feltöltésére. Tudják azt, hogy az adófizetői pénzekből való befektetés ezekbe a gyárakba a teljes beruházási értéknek sokszor meghaladja a 10-11-12 százalékát. Azzal is tisztában vannak - hiszen a fenntarthatóság irányába való elköteleződés miatt ülnek ebben a bizottságban -, hogy ezeknek a befektetéseknek a megtérülése egyes számítások szerint megközelíti a 20 évet. Tehát nem a világ legjobb adófizetőipénz-befektetését jelentik ezek az akkumulátorgyárak. Azzal is tisztában vannak, hogy milyen kizorító hatása van egy ilyen mértékű, volumenű és munkaerőt alkalmazó gyárnak egy adott térségben, hogyan szorítja ki a tudásalapú gazdaságot vagy a tudásalapú termelést egy adott térségben, hiszen ezek az idetelepülő akkumulátorgyárak, illetve ezeknek a tulajdonosai kutatás-fejlesztési tevékenységüket otthon tartják, hiszen mégis az a tudásalapú, mégis az az innovatív, mégis az a jövőbe mutató gazdasági tevékenység, és a tömegtermelést telepítik egy olyan országba, ami agyontámogatja ezeket az akkumulátorgyárakat, és külföldi munkaerővel, de hazai vízforrásokat és energiaforrásokat felhasználva fogják majd működtetni ezeket a gyárakat. Önök ezzel teljesen tisztában vannak, úgyszólván részletesen, ennél mélyebben nem kívánok foglalkozni az akkumulátorgyárak hátrányaival.

Azonban rátérve a határozati javaslatra, szeretném felhívni az önök figyelmét, hogy a szélerőművekkel kapcsolatban mind a környezeti hatások tekintetében, mind a települési érdekek tekintetében a kormányzat osztja a mi álláspontunkat, hiszen

megkérdeztem az energiaügyi minisztert, akinek nevében Koncz Zsófia államtitkár asszony válaszolt, hogy mi a helyzet a szélerőművekkel, és azt válaszolta, hogy ennek a rendelkezésnek, ami a 12 kilométeres szabályt jelenti, hogy beépíthető területtől számított 12 kilométeren belül nem lehet szélerőművet építeni, ennek az az alapvető indoka, hogy figyelembe kell venni a környezeti hatásokat és a települési érdekeket. Éppen ezért ennek a rendelkezésnek a mintájára készítettük el ezt a határozati javaslatot, amely arról szól, hogy a települések beépíthető területének határától számított 12 kilométeren belül ne lehessen akkumulátorgyárat építeni, kivéve akkor, ha a helyben élők ügydöntő népszavazás keretében ezt a tevékenységet és beruházást támogatják, hiszen nekik kell elszemvedniük azokat a hatásokat, amelyeket ezek az akkumulátorgyárok okoznak az adott lakókörnyezetben.

A második feltétel, hogy a szigorú európai környezetvédelmi, egészségügyi szabályokat be kell tartani, a munkavédelemre vonatkozó szabályokat szigorúan be kell tartani, és a harmadik feltétel pedig az, hogy 25 aranykorona-érték feletti termőföldeken ne lehessen ilyen létesítményt létrehozni, tehát ne kerüljenek kivonásra a termelésből ezek a magasabb termőképességgel rendelkező földterületek. Úgyhogy, ha a környezeti szempontok és a települési érdekek valóban fontosak az önök számára, akkor támogassák ezt a határozati javaslatot.

Engedjék meg, hogy a feltételrendszer első pontját ismételtelen kiemeljem, hogy a helyiek dönthessenek arról, hogy kívánna-e egy ilyen gyár mellett élni, meghozhassák ezt a döntést. Most egy remek alkalom adódik Győr térségében, ahol a bíróság egy népszavazási kezdeményezést jogszerűnek tartott. A helyi önkormányzat és a helyi önkormányzati cég megtámadta ezt az Alkotmánybíróság előtt, és az Alkotmánybíróságon múlik, hogy lesz-e ebből népszavazás. De hogy milyen fontos, hogy a helyben élő emberek erről véleményt nyilvánítsanak, az a tiszteletteljes kérésem és javaslatom, hogy hallgassa meg a bizottság Pollreisz Balázst, aki ennek a népszavazási kezdeményezésnek a kezdeményezője. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, frakcióvezető úr. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy van-e hozzászólási szándék. *(Senki sem jelentkezik.)* Nem látok ilyet. Javaslom, hogy adjuk meg a lehetőséget önkormányzati képviselő úrnak, hogy ezt ki tudja egészíteni, ugyanakkor ehhez a bizottság hozzájárulása szükséges.

Kérdezem a bizottság tagjait, hogy támogatják-e, hogy önkormányzati képviselő úr hozzászólhasson a vitához. *(Szavazás.)* Én magam támogatom. Ki nem támogatja? *(Senki sem jelentkezik.)* Ki tartózkodik? *(Szavazás.)* Sajnos a szándékaimmal szemben nem tudom megadni a szót önkormányzati képviselő úrnak.

Magam annyit hozzátennék, hogy nyilván azokkal az aggodalmakkal, tényezőkkal, amiket megfogalmazott frakcióvezető úr, mélységesen egyetértek. Én egy idézetet szeretnék hozni Palkovics László akadémikustól, korábbi miniszter úrtól, aki úgy fogalmazott, hogy az akkumulátorgyártás minden, csak nem környezetbarát és nem energiabarát. Azt gondolom, hogy meg kell hallanunk azt, amit ebben a teremben egyébként, ott, annál az asztalnál fogalmazott meg valamivel több mint egy évvel ezelőtt akadémikus úr, miniszter úr, és azt is hallanunk kell, amit egyébként megfogalmaz nagyon sok szereplő, például egyébként a Magyar Akkumulátor Szövetség, vagyis a beruházók érdekvédelmi szervezete. Ők maguk is megfogalmazták azt, hogy bizony óriási a környezethasználata ennek a technológiának, és erről őszintén beszélni kell, nyílt és világos párbeszédre kell törekednie mindenkinek. Azt gondolom, hogy önmagában megdöbbentő az, hogy az ágazati szereplők, a beruházók nagyobb fontosságot tulajdonítanak egy ilyen nyílt és őszinte párbeszédnek, mint tapasztalataim szerint sajnos a kormányoldal. Azzal, hogy egy olyan beruházás esetében, ami alapvetően határozza meg egy település jövőjét, meg kell adnunk a

helyben élők beleszólási lehetőségét, szerintem egyikünk sem vitatkozhat, akik itt ülünk országgyűlési képviselőként. A magam részéről természetesen támogatom a javaslatot.

Kérdezem a bizottság tagjait, hogy van-e további hozzászólási szándék. *(Senki sem jelentkezik.)* Nincs. A vitához van-e kiegészítés? *(Jelzésre:)* Nincs.

Határozathozatal

Kérem a bizottság tagjait, hogy aki támogatja az indítvány tárgysorozatba vételét, jelezze! *(Szavazás.)* 2 igen. Ki nem támogatja? *(Szavazás.)* 6 nem ellenében a bizottság sajnos nem vette tárgysorozatba a javaslatot. Köszönöm szépen frakcióvezető úrnak és önkormányzati képviselő úrnak a részvételt.

Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2022 címmel benyújtott beszámoló elfogadásáról szóló H/4003. számú határozati javaslat (Döntés részletes vita lefolytatásáról a HHSZ 32. § (2) bekezdése alapján)

Következik a bizottsági ülésünk negyedik napirendi pontja, azaz döntés részletes vita lefolytatásáról a „Beszámoló az alapvető jogok biztosának és helyettesének tevékenységéről 2022” címmel benyújtott beszámoló elfogadásáról szóló H/4003. számú határozati javaslattal kapcsolatban. A kijelölt bizottság itt természetesen az Igazságügyi Bizottság.

Az ombudsmani éves beszámoló tárgyalásának sajátossága, hogy az Igazságügyi Bizottság benyújt hozzá egy elfogadó határozati javaslatot, és formálisan ennek a részletes vitájához tudunk kapcsolódni. De nyilván a házszabály előírja magának a beszámolónak a megtárgyalását is, ezért javaslom, hogy a bizottság kapcsolódjon a határozati javaslat részletes vitájához.

Határozathozatal

Kérdezem, hogy van-e képviselőtársaimnak hozzászólási szándéka. *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, kérem, hogy aki támogatja a kapcsolódást, szavazatával jelezze! *(Szavazás.)* Köszönöm, 8 igen szavazatot látok, így ezt a bizottságunk egyhangúlag elfogadta.

Egyebek

Mai utolsó egyebek napirendi pontunkban annyit szeretnék csak mondani, hogy a kormány tegnap benyújtotta a jövő évi központi költségvetésre vonatkozó törvényjavaslatot. Ennek a bizottsági megtárgyalására az általános vitát követően, várhatóan a június 19-ével kezdődő héten kerül majd sor.

Az ülés berekesztése

Kérdezem képviselőtársaimat, hogy van-e további hozzászólási szándék. *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, akkor lezárom a bizottsági ülést.

Megköszönöm munkatársaimnak, hogy lehetővé tették az ülést, és képviselőtársaimnak, hogy részt vettek a munkában. Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 42 perc)

Bencsik János
a bizottság alelnöke

Dr. Keresztes László Lóránt
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Horváth Éva Szilvia